This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07577696 7

MARIA

Peter Nansen:

Unge Mennesker. Skitser og Studier. Andet Oplag.

Kammerater. Dramatisk Situation. Andet Oplag.

Korte Veje. Scener og Smaahistorier. (Heri En Bryllupsaften. Lystspil i 1 Akt.)

Et Hjem. Fortælling. Andet Oplag.

Fra Rusaaret. Breve til og fra stud. jur. Emil Holm.

Julies Dagbog. Tredje Oplag.

Guds Fred. Tredje Oplag.

Judiths Ægteskab. Tredje Oplag.

Troskabsprøven. Smaa Historier. Andet Oplag.

PETER NANSEN

MARIA

EN BOG OM KÆRLIGHED

FEMTE OPLAG

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)
TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)
1902

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
257698
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS.
R 1905 L

I.

Min Elskede er den atraaværdigste af Kvinder. Andre Kvinder har skænket mig deres Kærlighed. De kom og gik, nogle kun en enkelt Gang, andre ofte. Jeg er dem alle taknemmelig, men jeg glemte dem i samme Nu, de var udenfor min Dør. Der var kun Én, som jeg altid huskede, ogsaa naar de andre var hos mig, thi hun var det straalende Mønster, mod hvilket de alle maaltes og blegnede; der var kun Én, som jeg altid ønskede vilde træde ind ad min Dør, thi hun kom altid ny og ung. Der er kun Én, jeg ønsker at leve med, thi sammen

med hende faar Livet gyldent Maal og sol-klar Mening; der er kun Én, jeg gærne vil dø med, thi sammen med hende kender jeg ikke Frygt.

Min Elskedes Navn er Maria. Hun er dejligere end alle andre Kvinder.

II.

Jeg giver intet for den Ros, en Digter skænker den Kvinde, der er hans eneste Elskerinde. Han dømmer som en uvidende Bonde, og der er alle Sandsynligheder for, at hun ikke fortjener de smukke Ord, han til hendes Fordel bestjæler sit Sprog for. Hvis en Mand kun kendte én Farve og han sagde: Denne Farve, den blaa eller den røde eller den gule, er den ypperste af alle Farver, vilde han ganske vist ikke dømme som den blinde, men derimod som den meget lidet seende. Og havde jeg en Elskerinde, der slog sig til Taals, naar jeg sagde: Du er min første og eneste, Du er den bedste i Verden

— da vilde jeg med Foragt støde hende bort. Var hun sikker paa sit Værd, satte hun Pris paa min Tilbedelse, vilde hun sige: Tag Dig ti, tag Dig tyve andre Elskerinder, vælg blandt dem, hvem Mænd mest efterstræber, og hvis Du, efter at have ejet dem, endnu kalder mig den bedste i Verden, da vil jeg være stolt og lykkelig.

Naar jeg siger til Maria: Du er dejligere end alle andre — tør hendes Hjærte banke i stolt Lykke. Thi jeg blev hende ikke tro, før jeg vidste, jeg talte sandt.

III.

Jeg vidste ikke, jeg talte sandt, før jeg troede hende tabt for stedse.

Det er den Prøve, jeg ønsker alle Mænd for deres Kærlighed. En Prøve, som volder megen Sorg, men en Ildprøve.

Sorgen lutrer og Sorgen gøder.

Den Kærlighed, som Letsind saaede, opstaar gennem Sorgen frodig og ren.

Velsignede Sorg, der benaadede min Kærlighed til Maria.

IV.

Hun kom til mig som et uvidende Barn. Jeg ser hende endnu, som hun den Gang var. Saa overlegen og selvsikker som kun de Uskyldige kan være. Hun gav sig en Mine af at være en Dame med den modneste Erfaring. Hun talte om Livet, som om hun kendte det til Bunds, havde prøvet og vraget, var skuffet og forlængst træt. Hun forsikrede med nysgærrige Baby-Øjne, at hun for Alvor tænkte paa at gaa i Kloster. Hvad havde hun at haabe af Livet? Hun vidste, at kun i stille Resignation fandtes den taalelige Lod, der var hende beskaaren for Resten af hendes Levetid.

Thi — som hun sagde med Overbevisning — alene i Kærlighed er der Lykke. Og med Kærligheden er jeg færdig. Jeg har en Gang elsket. Den Student, jeg var forlovet med, foragter jeg nu. Hans Kærtegn var mig modbydelige. Hans forelskede Talemaader vamlede mig. Jeg egner mig ikke til Kærlighed.

Det sagde hun med træt Stemme, med blussende Kinder og skinnende Øjne. En til Kydskhed indviet Kvinde, der kun egnede sig til ét: Kærlighed.

Det var, da hun stod foran mig, den høje, spinkle Pige, og talte om sine triste Erfaringer, at jeg blev forelsket i hende.

Hvor nydelig hun var i sin troskyldige Bedrøvelse, hvor sød hun saá ud i sin fine Kjole!

V.

Marias fine Kjole fra vor første Bekendtskabs-Tid. Aldrig glemmer jeg den Kjole.

Der kom en Tid, hvor Maria havde mange smukke og dyre Kjoler. Men i ingen af dem saá hun saa yndig ud som i den, der i hine Dage var hendes eneste fine. En Kjole med et lyst blomstret Bluseliv, der lignede Silke, men ikke var det, rynket over Brystet og stramt lukket om Halsen med en lille forgyldt Barne-Sølje.

En rigtig lille Søndagspige i den beskedne Stads, røbende hendes egne dameagtige Ærgærrighed og en moderlig Økonomi. Det blomstrede Liv, saa fornuftigt og pynteligt,

og saa bange hun var for at spilde paa det. Og da Ulykken alligevel skete, hvilken Iver hun udfoldede for at faa de slemme Vinpletter vaskede af og hvor ligegyldig hun samtidig agerede, som om hun havde fuldt op derhjemme af ganske anderledes kostbare Klædningsstykker.

Du lille dameagtige Søndagspige, Du søde, gennemskuelige Hyklerske, der, mens Du gned og gned paa Pletterne, ustandseligt forsikrede, at det gjorde saamæn sletingen Ting med »den gamle Kjole«.

»Den gamle Kjole«, din eneste fine Kjole — — mine Øjne bliver fugtige, naar jeg tænker paa den. Gennem det tynde blomstrede Liv har jeg første Gang indaandet Duften af dit Jomfrulegeme, første Gang følt dit Hjærtes urolige Banken.

VI.

Ogsaa den Gang blev jeg rørt over den lille Pige i det blomstrede Liv og med den overlegne Dameerfaring. Jeg tror, det blomstrede Liv havde væsenligst Andel i, at jeg tog saa varsomt paa Maria. Det blomstrede Liv, som var hendes fineste Pynt og som saa nødigt maatte plettes.

Mænd bærer sig som Regel grumme taabeligt ad overfor Kvinder. De er altfor forsigtige. Kvinder vil ikke overtales, de vil erobres. De har — saa at sige alle — det nedarvede Instinkt i sig til at ville føle sig som de svage og voldførte. De vil have Mandsviljen stærk og bydende over sig. De foragter,

uden at gøre sig det klart, de Mænd, der trygler sig frem til deres Gunst. Hvor ofte har de ikke i deres stille Sind raabt Idiot efter den Mand, der lod sig skræmme af deres Dyds-Skanser, dem de kun opstiller, fordi de sætter Pris paa at blive tagne med væbnet Haand?

Jeg behøvede ikke at gaa saa strængt til Værks overfor Maria. Jeg vidste, at hun en Dag af sig selv vilde søge til min Favn som til det Sted, hvor hun naturligt hørte hjemme. Jeg vidste det af den vigende Maade, hvorpaa hun mødte mit Blik og mit Haandtryk. Jeg vidste det, da jeg den første Dag stod bagved hende — uden at hun havde hørt eller sét mig — og en sitrende Skælven bevægede hendes Legeme ned gennem Ryggen og ud i de lange nervøse Fingre.

Den fremfusende Landsknægt-Strategi behøvedes ikke overfor Maria. Og det blomstrede Liv gjorde mig blød om Hjærtet. Jeg ønskede end ikke, at hun hastigt blev min. Som en Gartner glæder sig ved Dag for Dag at se

en sjælden Blomst udfolde sig af Knoppen, ikke rører ved den, kun forsigtigt fjærner en hæmmende Kvist eller et dækkende Blad og giver den tilpas Lys, Varme og Vand, saadan nød jeg Marias Udvikling til fuldbaaren Kvindelighed, til bevidst Forelskelse.

Og en skønne Dag aabnede det blomstrede Liv sig naturnødvendigt for den taalmodigt ventende Gartner.

VII.

Næsten for taalmodigt ventede Gartneren.

Der kom et Øjeblik, hvor Maria, højtrødmende, men med et Blink af Evaspot, rykkede mig i Ærmet og sagde: »Er Du dum?«

. . . Kvinder bilder sig ind, at Mænd beundrer og skatter de Fagter, hvormed de til det sidste hævder sig som forførte. Disse Fagter bør benyttes med Sparsomhed overfor voksne og erfarne Mænd. De kan gøre den tilsigtede imponerende Virkning paa de Mandjomfruer, der føler sig som Forbrydere, naar en Kvinde lægger sig i deres Arme. Men

for os andre kommer der et Punkt, hvor Fagterne, altid de samme, frister os til brutale Ord eller Handlinger. Hvilket betager Begivenheden meget af dens Skønhed og Højtidelighed og forskærtser vedkommende Dame Livets yndefuldeste Minde.

Maria, Du finest forstaaende af Kvinder, jeg priser Dig og takker Dig, fordi Du forskaanede mig for alle Fagter, for raa Snærpethed, der besmykkes som Blufærdighed, for hysterisk Angst og hyklerisk Graad.

VIII.

Min Jomfrubrud, min Maria.

Hvor mange er der vel, som forstaar den hellige Skønhed i en Jomfrus Hengivelse? Med sjofle Tanker og simple Flovser krænker vore Dages Mennesker Livets højtidsfuldeste Akt. Den gammeldags plumpe Gemytlighed havde Saft og Vid. Nu befamler liderlige Moralister den jomfruelige Brudeseng med salvelsesfuld Tvetydighed og videnskabelig Fripostighed.

Hellige Nat, da Maria blev min.

Stilhed ude og inde. Kun en enlig Kærte lyser.

Jeg træder ind, og se, paa Lejet hviler min Brud, hvid og fin og smilende. Med Andagt knæler jeg ned og kysser hendes Mund, den lovende, hendes Haand, den givende, og hendes Bryst, hvor jeg hører Forventningen banke.

Og jeg er i hendes Arme, dem hun tillidsfuldt aabner mig. Jeg ser kun hendes Øjne, jeg følger i deres Afspejlinger den angstfulde Bryden ud af Jomfrupuppen, Forbavselsen, Taknemligheden, Jublen ved at skue ind i Livets hidtil uanede Dejlighed.

Rummet fyldes af brusende Musik. Der bliver højt over os og vidt om os, og sammen, tæt omslyngede, Mund mod Mund, svæver vi bort fra al Jordelivs Tynge og Sorg.

Hellige Nat.

IX.

Maria var min.

Men jeg var ikke hendes, eller troede ikke at være det. Hun troede det ejheller. Hun troede mig ikke over en Dørtærskel.

Hvad hun troede, véd jeg. Hun sagde mig det tit, og jeg bestred det ikke, for aldrig var hun sødere. Skinsyg til Fingerspidserne, men saa klog samtidig, saa fornuftig, saa indrømmende og imødekommende. Hun troede, jeg havde ti Elskerinder om Dagen.

I allerkæreste Smaapiger, I overdriver ganske urimeligt Eders Tillid til den mandlige Ævne. Det kommer sig af, at I ikke

kan den lille Tabel. Fantasien løber løbsk med Jer. Maria var i det Stykke ingen Undtagelse.

Hun kom til mig mindst de seks af Ugens syv Dage, og hun fandt mig ingensinde sovende paa min Post. Alligevel forsikrede hun med den mest smigrende Alvor, at jeg — det vidste ogsaa hele Byen — havde Elskerinder i Snesevis.

Javist bedrog jeg Maria.

Dog var jeg hendes langt mere end hun troede, end jeg troede.

For ikke at tale om »hele Byen«.

X.

»Hele Byen«. Jeg væmmes ved det Sladderens Kryb, som gennem Nøglehuller og Dørsprækker sniger sig ind i vore Hjem og drager efter sig en Stribe af egne Uhumskheder. Sæt dobbelte Ruder, sæt Skodder for dit Privatliv. »Hele Byen« har ialfald staaet udenfor og haft smudsige Tanker. Og Smudset klæber ved dine Vinduer og Døre.

Der sidder paa mit Sovekammer-Vindue hver Dag en gammel fed Spyflue. Den er graanet af Ælde og synes saa dvask, at den knap gider røre sig. Men ikke saasnart nærmer jeg mig den, før den, vips, er borte.

Jeg hører den summe mellem Sengeforhænget, jeg hører den klaske tungt mod Loft og Vægge. Jeg aabner alle Vinduer og jager den med et Haandklæde. Pludselig forsvinder den. Den gemmer sig i Tæppet foran Sengen, bag Spejlet eller paa Rammen af et Billede. Dér sidder den uden at give en Lyd fra sig, til jeg er træt af at søge. Men hver Morgen er den igen paa min Rude. Den forlader mig aldrig, den lægger sit sorte Skarn paa mine Lagener, den summer hver Nat sin skiddenfærdige Sladder over min Seng.

Og en Aften, da Maria klædte sig af foran Spejlet, sad det lede Dyr paa hendes hvide Ryg.

XI.

Maria er saa hvid og skær som nogen Pige i Verden. Hun dufter sødere end nogen Blomst. Hendes Aande er ren, hendes hele Person er uden Lyde. Fra yderst til inderst er hun lutter Velbehag. Hun hører til de Kvinder, som uden Skam tør træde frem for Naturens Domstol.

Hun tør endogsaa vise sine Fødder.

Digterne har mange Løgne paa deres Samvittighed. Men mest lyver de om deres Elskedes Fødder. Den gode poetiske Tone fordrer, at Digterne lovpriser Kvindens Fod. Dog i vore højhælede, kinesiske Dage er en uforkvaklet Kvindefod ligesaa sjælden som Poesiens blaa Blomst.

Det var med Mistro og Angst, jeg første Gang bivaanede Marias Afklædning. Jeg kender de smukkeste Kvinder, der aldrig, uden maaske i Ensomhed, affører sig deres Strømper. De er som Paafuglene og Havfruerne, der skamfulde skjuler deres nederste Del.

Da Maria ikke havde andet uvedkommende tilbage end sine hvide Strømper, satte hun sig paa Sengekanten, strakte Fødderne ud og sagde: Tag saa Strømperne af.

Da vidste jeg, at hun var uden Lyde. Og liggende foran hende kyssede jeg henrykt en Fod saa skøn, saa buttet og blød, som nogen Digter med Løgn og Omkostninger har skænket sin Elskede.

XII.

Den Mand, der aldrig har overværet sin Elskedes Toilette, kender hende ikke. Hendes Skønhed, hendes Tillokkelse er under Afklædningen mangfoldig. Hun bliver ny for hvert Klædningsstykke, der falder. Det er den kvindelige Dragts Ynde: den forvandler.

. . . Maria er ved Toilettet. Dér staar hun slank og høj i sin tætsluttende mørke Dragt. Hendes Mine er ærbar, hendes Væsen korrekt. En fin og velopdragen ung Frøken. Saadan ser I Maria, naar hun om Formiddagen skrider ned ad Gaden mellem de andre korrekte og ærbare Ungmøer.

Men . . . den mørke Kjole forsvinder, den fine lille Frøken med den, og der aabenbarer

sig en skælmsk Soubrette med bare Arme, bar Hals og i et kort stribet Silkeskørt. Der er kommet Farve i Kinderne, Glød i Øjnene. Du ligner jo en rigtig Bondepige, Maria, en Bondepige fra Operetterne.

Da løses Baand og Hægter; Korset og Skørter glider ned. Den sødeste Buksetrold gemmer sig ind til mit Bryst. Saa lille hun er bleven i sit Mandfolke-Kostyme, den store voksne Pige.

Og saa endelig staar hun i sin lange brusende Chemise med et lyseblaat Silkebaand gennem Halslinningens Broderi. En ganske lille Pige, et Barn, som dovent strækker Armene frem og beder om at blive lagt til Sengs.

XIII.

Med mange Klæder, med faa Klæder, med ingen Klæder — altid er Maria dejlig. Dog det er ikke det, der for mig gør hende bedre end alle andre Kvinder, hvoraf nogle sikkert besidder ligesaa stor ydre Skønhed. Nej, Hemmeligheden er, at Vorherre har skabt Maria specielt for mig, for min Smag og mit Behag. Det véd Maria ogsaa godt. Læg Mærke til hende, naar hun er sammen med andre. Der er en evig Uro og Hvileløshed over hende, hun er usikker og overdreven i sit Væsen, snart altfor munter, snart ganske tavs og aandsfraværende. Hun er som en Fugl i et fremmed Bur. Men i samme Nu

hun træder indenfor min Dør, præges hun af et naturligt hjemligt Velbefindende. Hun hverken basker med Vingerne eller hænger med Næbbet. Hun føler, at her har hun hjemme. Her bliver hun først sig selv og giver sig hen i tryg Munterhed eller frimodig Bedrøvelse. Her er intet, der forvirrer hende. Fra den første Dag forstod hun, at jeg var den, hun tilhørte, og derom var der aldrig siden et Øjebliks Tvivl i hendes Sjæl.

Denne hendes ubetingede Sikkerhed paa at være min, men navnlig hendes ærlige Bekendelse heraf, hendes fuldkomne Mangel paa Evne og Lyst til at ville lade anderledes — det bandt umærkeligt, med tættere og tættere Baand, mit Hjærte til Maria.

Der er Kvinder, som tror bedst at vinde Mænd ved en Koketteriets Tagfatleg, hvor de snart lokker og snart bortstødende flygter, hvor de har alskens Vimseri for til Højre og Venstre, ladende som om der rundt om bredes Arme ud, parate til at gribe dem, og som om de selv ikke er klare over, hvilke

Arme de skal foretrække. Til saadant tarveligt Spilfægteri holdt Maria sig for god. Og hun stod sig derved. Thi kun pjaltede Mænd gider springe den Narredans.

Maria elskede mig — intet videre. Hun var min akkurat saameget, jeg vilde have hende. Der kom den Dag, hvor jeg vilde have hende helt. Lykkens Dag for os begge.

XIV.

Maria var min saameget, jeg vilde.

Blandt de mange bondefiffigt beregnende Kærligheds-Lærdomme, vore unge Kvinder fyldes med, er den allergrimmeste den, at Kvinden bør gøre sig kostbar. Der ligger heri en Antydning af Kærligheden som en Handel, hvor Kvinden sælger sig saa dyrt som muligt. Lærdommen er en Nedværdigelse af Kærligheden, men først og fremmest af Kvinden. *Han* elsker hende og *hun* ham. Begge har samme Trang og Lyst til Hengivelse. Hvor hæsligt da, ifald hun nægter sin Ven hans selvfølgelige Ret og kun tildeler ham den som en Naade, han ydmygt maa bede om!

Hvis en Kvinde sagde, hun elskede mig, og dog surmulede, naar jeg forelsket begærede hende, jeg rejste mig med et grovt Ord og forlod hende paa Stedet som en uværdig.

I Marias Mund var der aldrig Nej. Hun fulgte min Kalden saa fromt som Lammet følger Hyrdens kælne Fløjten. Jeg har kaldt paa Maria til alle Døgnets Timer, jeg har kaldt paa hende, naar hun var træt og naar hun sov — altid er hun kommen med et smilende Ansigt, aldrig har hun følt andet end Glæde over at opfylde sin Elskers Bøn, Stolthed over, at han saa gærne og ofte bad hende.

Om Højsangens kongelige Digter havde kendt Dig, Maria, han havde skrevet Dig et Vers:

»Hyrden sidder i Dalen og spiller paa sin Rørfløjte. Han længes efter den Elskede, der er fulgt med sine Søstre over Bjærgene. Men se, paa Bjærgets Top staar hun med Vandringsstav i Haanden, spejdende efter Hyrden, som spiller den kendte Melodi.

Og da hun faar Øje paa ham i Dalen, springer hun som Gazellen ned ad Bjærget, gennem Tidsler og tjørnede Kaktus, over de spidse Stene. Hun kaster Vandringsstaven for at komme des hurtigere frem. Tjørnene river hendes Kjole sønder og hudfletter de hvide Ben, Stenene skærer Sandalerne itu og flænger hendes Fødder til Blods. Pigens Vej ned ad Bjærget er rød af rindende Blod. Men hun ænser det ikke, thi hun hører sin Elskedes kaldende Spil. Og hun kaster sig for Hyrdens Fod, hun kysser hans Kappes Flig, sigende: Vredes ikke, Herre, at jeg ikke kom før!

Min Elskede, siger Hyrden, er hastig og gavmild som en fremspringende Kilde. Hun lader mig ikke vansmægte.«

XV.

Maria, min altid gavmilde Kilde, jeg véd, hvad misundelige Mennesker vil sige om Dig, Mænd, som slider i et glædeløst Ægteskabs Trædemølle, Kvinder, som med gnaven Resignation føder deres Børn i en skønhedsforladt Ægteseng.

De vil vende forargede Blikke mod en Himmel, der smiler ad deres Daarskab, og kalde Dig et letfærdigt Væsen, som kun tænker paa Elskovs-Tant og -Fjas.

Maria letfærdig! Kald hellere Rosen en Stinkepotte, kald hellere Nattergalen en Skrigeballon. Maria har aldrig huset en letfærdig Tanke i sit rene Bryst. Hun er en

forelsket Pige, for hvem Kærlighed er saa naturlig en Sag som Duften for Rosen, som Sangen for Nattergalen. En forelsket, men tillige saare klog og dygtig Pige.

Hun kan baade sy og strikke og baldyre. Hun er forfaren i flere fremmede Tungemaal og mange skønne Videnskaber. Hun er endogsaa ferm i Madlavning.

Saalunde, I gode Mænd og Madammer, kan Maria med Rette kaldes et Mønster paa en veloplært ung Pige.

Ejheller maa man tro, at vi, naar vi var sammen, kun tænkte paa Kys og Kærtegn. Vi benyttede Pavserne til at drøfte de dybsindigste og alvorligste Materier. Bl. a. Grunden til, at de fleste Kvinder er saa utaalelige.

Herom sagde min kloge Maria:

»Efter min Mening er det, fordi Kvinderne i Reglen tænker altfor meget paa, at de er Kvinder. De tror — og heri har I Mandfolk Skylden ved Jeres underdanige Dyrkelse af Kvinden, blot fordi hun er Kvinde —, at de

er aparte benaadede af Naturen, baade i Henseende til Skønhed og Finhed, Vid og Elskværdighed. De næsten sprækker af Vigtighed. Nu f. Eks. min Kusine Amalie. Hun er grim som en Skruptusse, arrig som en Lemonasie, uvidende som en Galoche. Alligevel føler hun sig som Repræsentant for »det smukke Køn« uendelig hævet over selv den pæneste og behageligste Mandsperson. Hun forlanger paa det smukke Køns Vegne Hyldest og, i Kraft af, at hendes Køn ogsaa er det svage — hun fører en af de propreste Næver i Kongeriget Danmark — Mændenes ridderlige Beskyttelse og Opmærksomhed. Hun er nu et Monstrum, men der er mange, som gaar hende en høj Gang. Thi oftest er Kvinderne baade grimmere og dummere end Mændene. Det kan Enhver skønne, som vil lukke Øjne og Øren op. Og Du skulde vide, hvor et rettænkende Fruentimmer generer sig, naar i et Selskab en Herre staar op og med blomstrende Ord udbringer Skaalen for en Krans af snørte Flommefruer og udstoppede

Ranglemøer, der uden at rødme gasser sig under den varme Skylle. Men selv de virkeligt smukke Damer bliver ulidelige, naar de besættes af Kvindevigtighedens Dæmon. Saasnart en Kvinde, ung eller gammel, pæn eller grim, anbringer sig i Forundringsstol over den Vidunderlighed, at hun er Kvinde, er der kun ét hun trænger til — Prygl.«

Da Maria, rød i Kinderne af Iver, havde endt dette Foredrag, spurgte jeg: »Skulde Du maaske slet ikke lide af Vigtighed?« »Jo,« svarede hun og drog mig ned til sig, »jeg er vigtig, fordi Du holder af mig.«

Saa klogt tænkte og talte Maria. Hvem vover herefter at kalde hende letfærdig?

XVI.

Paa visse Punkter var dog min kloge Maria dum. Da maatte jeg træde belærende til.

Idet vi altid gik ud fra, at vort Forhold kun vilde blive af ringe Varighed — først og fremmest formedelst min iøjnespringende Mangel paa Ævne til at forelskes virkeligt —, faldt Talen en Dag paa Marias Indtrædelse i Ægtestanden med en Anden.

Indtrængende og alvorligt formanede jeg Maria til at blive en god og kærlig Hustru for sin tilkommende Mand og aldrig at være ham utro med andre end mig. Thi det var noget, der stod fast og ikke kunde rokkes ved, det var Basis for hele Marias Liv, at

mig tilhørte hun fra Skaberens Haand, jeg havde til enhver Tid Førsteretten til hende, en Ret, som ikke kunde opsiges eller ugyldiggøres af nogen senere Fordringshaver.

Dette forstod og billigede Maria. Hun vidste, det var saadan og ikke kunde blive anderledes. Derimod var hun ikke sikker paa, hvorvidt hun burde indvie sin Mand i Forholdet til mig. Skyldte hun ham ikke at oplyse ham om, at hun ikke var den uberørte Pige, som han maaske bildte sig ind?

Jeg føler mig overbevist om, at Maria opkastede dette Spørgsmaal i god Tro, vildledt, som saa mange andre svage Sjæle, af de i vore Dage grasserende Kvaksalver-Moralister. Og jeg indsaa Nødvendigheden af at tale et Alvorsord til hende.

»Du ganske taabelige Barn« — sagde jeg — »forstaar Du dog ikke, hvor forkért Du taler? Ja, Maria, hvis Du faar en Mand, som er ond og styg imod Dig og som Du derfor vil hævne Dig paa, da fortæl ham, at Du har haft en Elsker, en Elsker, der for-

kælede Dig over al Maade og lærte Dig Kærlighedens Lykke. Men at sige dette til en flink og skikkelig Mand, der gør sit Bedste og er lykkelig i Indbildningen om, at han er den første og eneste i dit Liv — hvor kunde Du vel nænne det? Du vilde tilføje ham større Fortræd, end hans bitreste Fjende kunde udtænke. Jeg forudsætter, at han elsker Dig. Jeg forudsætter ogsaa, at Du vilde byde ham de interessante Afsløringer inden Brylluppet. Nuvel. Enten sagde han Dig da Farvel, og hans Ulykke var sikker, eftersom han elskede Dig. Eller, hvad der er det sandsynligste, han giftede sig alligevel med Dig, og hans Liv blev et Helvede, et Helvede af altid nagende Tvivl og Mistanke. Du kunde være aldrig saa sød og trofast imod ham, Du kunde endog slippe mig — det vilde altsammen vise sig forgæves. Bestandig vilde fra en Krog af hans Hjærte din onde Bekendelse grine frem, stivnende hans Lykke i isnende Spot: »Hun har en Gang haft en Elsker, har hun glemt ham? længes

hun mon ikke stadig efter ham? eller, hvis hun er færdig med ham, længes hun ikke efter en ny?« — — Nej, Maria, Du taler som en Daare. Men jeg siger Dig: Vogt Dig for de falske Profeter, der raaber med Sandhed paa Torvene. Sandheden er et tveægget Sværd, som helst bør blive i Balgen og, ført af ubesindige Hænder, volder mere Fortræd end alle dundrende Løgnes Kartover. Jeg siger ikke: lyv! men jeg siger: vær tavs. Og jeg tilføjer: tvinges Du til at tale, da overvej først bravt og kærligt, om Sandheden eller en lille Omgaaelse af den vil tjene det Gode bedst.«

Saaledes prædikede jeg den sande Menneskekærligheds-Lære for Maria, der var en opmærksom Tilhører og først faldt i Søvn længe efter, at jeg havde endt.

XVII.

Undertiden kom vi ved gensidig Hjælp til Forstaaelse.

En Aften, da jeg havde bistaaet Maria med hendes Strømper, sagde hun:

»Jeg har tænkt meget over, hvordan det egenlig kan være, at jeg aldrig har skammet mig for Dig.«

»Hvorfor skulde Du skamme Dig? Du holder jo af mig.«

»Ja, naturligvis. Det er den første og væsenligste Grund. Men det er dog ikke nok. Nej Du — Du selv har en væsenlig Skyld deri. Du har hjulpet mig mere end Du vist véd.«

»Hvordan det?«

»Jo, Du har været saa ærbar overfor mig. Du har aldrig set paa mig med grimme Øjne, Du har aldrig rørt mig med uforskammede Hænder. Jeg har sletikke faaet Lejlighed til at tænke paa, at Du var et Mandfolk. Og det er Du dog — Gudskelov.«

»Hvad Du her siger, Maria, kan være rigtigt nok. Men skal vi til Bunds forstaa, hvorfor Du ikke skammer Dig sammen med mig, mangler der endnu noget. Svar mig oprigtig: hvis Du ikke havde følt Dig sikker paa at være saa nydelig, hvis Du f. Eks. havde haft en eller anden skjult Skavank, vilde Du da have vist samme Frimodighed? Nej, naturligvis. Og hvis ikke hele din Person fra Top til Taa, fra yderst til inderst havde været saa fin og velholdt, saa skinnende og blank, saa vilde Du ogsaa have skammet Dig. Nu elskede Du mig, nu var jeg ingen Tølper og nu var Du i alle Maader

en dejlig Søndagspige, selv om Hverdagen — og derfor skammede Du Dig ikke.

Hvoraf den vemodige Moral er, at Dyden trives bedst med en Pukkel paa Ryggen.«

XVIII.

Intet hos Maria var grimt, og alt, hvad hun foretog sig, var indenfor Skønhedslinjen Hun var en Velbehagelighed for pirrelige Nerver. Hvor mærkværdig faa Kvinder, der forstaar at holde Skønheden i Agt. En vogter ikke paa sin Stemme, men lader den skingre som en Trompet; en anden forsømmer sin Gang og gaar med skæve Hæle i Støvlerne; En bider Negle, en anden klør sig med Hæklenaalen i Haaret.

Jeg kunde ikke leve en Maaned med en saadan Kvinde uden at gøre hende Fortræd. En Dame, jeg holdt meget af, dræbte en Dag et Insekt med sin Kaffeske. Ved Gud,

jeg havde al min Selvbeherskelse behov for ikke at slaa hende i Ansigtet.

Med Maria var jeg tryg. Hun virkede paa mig som en stille Sommeraften, der samtidig dulmer og vækker. Harmonisk Fred gyder sig gennem Ens hele Væsen, alt synes lyst og let, Bekymringerne damper som flygtige Taager ud af Hjærnen, Mod og Forhaabning udvider Brystet. Naar Maria lagde sin varme Haand paa min Pande, strøg hun alt Mismod bort, og jeg saa Livet for mig skønheds- og fredfyldt som en stille Sommeraften.

Aldrig har hun faaet en Nerve i mig til at skrige af Smerte, Vrede eller Væmmelse. Som himmelsk Manna vederkvægede hun mig, som en Guds liflige Velsignelse sænkede hun sig over mig.

Ja, Maria, til den Grad var Du mig velbehagelig, at jeg fandt Dig fuldkommen dejlig, ikke Spor af mindre dejlig end ellers, hine Dage, da Du var saa ødelagt af For-

kølelse, at Du næsten ikke turde vise Dig for mig.

Du var vist ikke saa pæn. Jeg saá det ikke. Jeg vidste kun, det var al jordisk Salighed at holde Dig i mine Arme og kysse Dig — den Gang som altid.

At jeg ikke den Gang forstod, hvor alvorligt det var fat med mig! Thi det siger jeg nu med modnere Erfaring: Den Mand, hvis Forelskelse holder Stand overfor Snue, hans Kærlighed er sikker nok.

XIX.

Jeg vilde intet forstaa. Jeg hører til de beregnende Mænd, som véd præcist, hvor langt de vil gaa; som ogsaa stopper op, naar de har naaet Grænsen, men som, efterat saaledes det symbolske Offer til Klogskaben er bragt, ikke betænker sig paa at gaa tilbage for at fortsætte — uden Grænser.

Der skete mig nok af Tegn og Varsler til, at jeg kunde anet min Skæbne. Men jeg sagde til mig selv: Du er ikke overtroisk, hvad bryder Du Dig om det Krimskrams, Skæbnens Pegefinger tegner paa din Væg?

Og endnu var der langt til den Nat, da Babylon blev ødelagt.

XX.

Jeg staar ved Grænsen.

Jeg skuer tilbage og ser et Foraarsland i milde, bløde, sarte, lette Farver. I Haverne hvælver Frugttræerne kridhvide og blegrøde Blomsterkupler mod en lyseblaa Himmel. Spinkle grønne Kornspidser frempipler af Markernes sorte Muld, Engene glinser med silkeblødt Græs, hvor gule og hvide Blomster slikker Sol.

Og ved en Havelaage staar en slank ung Pige i et Liv, der skinner som Silke og hvorover Frugttræerne drysser deres Blomster. Hun nikker til mig, hun smiler, hun vifter kaldende med Haanden.

Det maa være Søndag; thi Luften er fuld af Kirkeklokkeklang. Eller er det den vaagnende Natur, der sender sin Morgensalme op mod Himlen?

Jeg holder Hænderne for Øjnene. Jeg taaler ikke at se længe paa det dejlige Foraarsland, som jeg nu forlader.

Men da jeg atter skuer ud i Landet, har en graa Gus gydt sig hen over det. Frugttræerne bøjer kuldegysende deres Blomsterkupler mod Jorden, en sort Skygge stryger Glansen af Engene.

Mit Blik søger den unge Pige i det blomstrede Liv. Hun staar med Armene hængende slapt ned, hun ænser ikke Regnen, der begynder at falde, ikke Blæsten, som suser gennem hendes tynde Kjole. Hun ser paa mig med store Øjne. Hun græder.

— — Dog mit Hjærte forhærdede sig. Marias Graad standsede mig ikke. Jeg var ved Grænsen, og jeg gik.

XXI.

Maria græd.

Jeg har været ude for Kvindegraad før. Den lader mig oftest kold og ligegyldig, den gør mig undertiden haard. Den kommer altfor let og dens Kilde er ikke altid hverken dyb eller ren. Der er Kvinder, som kun græder med Øjnene, kun græder, fordi deres misbrugte Taarekirtler er betændte. Og der er andre Kvinder, hvis Taarekilder hedder Trods og Forfængelighed, Arrigskab og Uopdragenhed.

Marias Taarer strømmede fra Hjærtet. Aldrig har jeg set saa skøn en Graad. Den var uden Vrede og Klagen, uden Kny eller Klynken. Den kom først sparsomt, den

tvang sig frem i tunge Draaber, skønt Maria tappert, med en Anstrængelse, der rystede hele hendes Legeme, søgte at trænge den tilbage. Men da hun omsider maatte opgive Kampen, flød den saa rigt og stærkt som et nyt opspringende Kildevæld.

Maria lærte mig at forstaa Graadens livsalige Helsebod for alle Vunder. Som en velsignet Regn faldt Marias Graad paa hendes brændende Smerte og løste den op i mild Sorg.

En Sorg saa mild, at den endog tilgav mig arge Synder, hvis Hjærte forhærdede sig.

Tilgav mig — ja mere end det.

XXII.

Jeg ser strænge Læserinder rynke Brynene. Tilgive, lad gaa. Men mere end det! Umuligt. Saa dybt kunde Maria ikke nedværdige sig.

Maria, Du hulde, træd frem og forkynd disse Vankundige Kærlighedens Lære. Forkynd dem, at Kærligheden er saa højt over baade Ære og Værdighed, at den overhovedet ikke kan nedværdige sig. Den spørger ikke om Dit og Mit, den kender ikke Forskel paa Godt og Ondt, Værdigt og Uværdigt.

Da Maria laa grædende ved mit Bryst, vidste hun kun, at hun elskede mig, at hun

nu maaske saá mig for sidste Gang og at der intet Øjeblik var at spilde.

Hedere Kys har Maria ikke skænket mig end disse, der flammede gennem Taarer, disse, der var Solens Farvel, før den svinder i Natten.

XXIII.

Saa sagde vi hinanden Farvel. Stille, behersket, klogt.

Atter prædikede jeg for Maria, og som hun var vant til, gav hun mig Ret.

Jeg sagde, at en Gang maatte vi dog skilles, og saa var det bedst at skilles, inden vi var kede af hinanden. »Inden Du er ked af mig« — indskød hun. Nej, fortsatte jeg, der vilde ogsaa komme den Dag, hvor din Forelskelse falmede. Hun smilede vantro, men nikkede og sagde: »Ja maaske«.

Jeg talte som en Grosserer til sin letsindige Kompagnon. Jeg trak Journalerne og Hovedbogen frem. Jeg beviste logisk og

klart, at vi var inde paa en farlig Vej, og at al Sandsynlighed talte for Fallit, hvis vi fortsatte.

Lad os bryde af, inden Legen bliver Alvor. Vi vil jo ikke gøre hinanden Fortræd. Livet er ikke færdigt for os. Hver ad sin Vej vil vi fortsætte for at finde den Havn, hvori vi lægger os til Hvile. Vor Sejlads har været en Lystsejlads, den egner sig kun for nogle Feriedage. Vi fører med derfra et Forraad af lyse, glade Minder, Minder, som vi begge ofte vil søge til. Vi skilles ikke. Minderne binder os til hinanden. Dér mødes vi.

Min Veltalenhed overbeviste mig selv. Da Døren lukkedes efter Maria, tvivlede jeg ikke om, at alt imellem os var forbi.

XXIV.

Forbi!

Altid har jeg elsket det Ord. Altid har det for mig lydt som en jublende Fanfare. Noget er afsluttet, noget nyt begynder. Forbi! Der er ingen Usikkerhed længer, intet Vrøvl. Forbi, og dermed basta. Orden, Klarhed i Tingene, Mulighed for at tage fat paany. Bort med de gamle Bekymringer og Besværligheder, Tvivl og Spekulationer, der hænger som et pakfuldt Tornyster paa Ens Ryg. Ah, hvor det lettede, hvor velsignet at kunne rette Kroppen, fri for Byrder. Forbi! Hører I — forbi! Blæser det lystigt ud for alle Vinde: forbi! forbi!

Fanfaren havde lydt, og det var blevet Aften. Jeg sad i den halvmørke Stue, alene, og stirrede ind i Kakkelovnens Efteraarsild. Den var paa Nippet til at slukkes; overflødigt at fyre paa, der var varmt nok. Jeg sad og fulgte Ildens Hendøen. Under Raslen som af faldende Løv sank Kokesstykkerne sammen, den sorte Død trængte Sekund for Sekund længere ind i Ildbunken, skred systematisk fra Stykke til Stykke, indtil de sidste Gløder begravedes i Bunkens Sammenstyrtning.

Forbi! Ordet lød i mit Øre, ikke muntert og friskt, nej vemodigt og angstfuldt. Jeg blev siddende, mens Mørket samlede sig helt om mig, og jeg tænkte:

Ilden i min Stue er slukt, Ilden, som aldrig gjorde mig Smerte, men kun tjente mig til Hygge og Glæde. Min redebonne Ild, som blussede hedt, knitrede lystigt, ulmede mildt, alt efter min Trang, min kønne, min yndige Ild er ikke mere. Den er forbi. Jeg selv har lukket for den. Men

véd jeg, om jeg finder nogen bedre, om der i det hele taget er anden Ild for mig i Verden? Kald da Ilden frem paany! Aabn' for den, og kan Du tvivle om, at din trofaste Ild glad vil vaagne under din Munds kaldende Pust?

— — Jeg sprang op. Jeg tændte Lamper og Lys. Og atter klang Fanfaren i mine Øren: Du er gal at sørge og længes. Hvad der er sket, *maatte* ske. Du er fri, fri.

Forbi.

XXV.

Jeg var fri.

Maria fandtes ikke længer i mit Liv. Kun faa Dage svundne og hvor fjærnt allerede. Hendes Navn en fremmed Klang, hendes Person et vagt Minde.

Jeg var fri og Verden fuld af smukke Piger. Hvad var det dog for en Forvildelse, der havde holdt mig besat? Maria, en pæn lille Pige som tusinde andre. En god og sød og munter Pige, intet videre. Javist, hun var meget forelsket. Men det er alle unge Piger i den første Mand, der vækker deres Sanser. Jeg er ikke aflægs endnu.

Andre søde og muntre Piger vil forelske sig i mig, om jeg trænger til Forelskelse.

Gud være lovet, at jeg gjorde mig fri. Det var paa Tide. Thi Faren havde svævet over mit Hoved, trods al min Forsigtighed, det saá jeg nu grant. Vi var begyndt at gøre hinanden sentimentale. Og naar en lille Pige først faar sin Haand listet ind til et Mandfolks Hjærte, da vogte han sig. Haanden tager saa blødt og varmt, det føles, som man bar et lille Barn inden i sig.

Og hvor let det sker. Pokker staa i det, om min Svaghed ikke skrev sig fra noget saa ligegyldigt og tilfældigt, som at Maria ved vort første Møde bar et fattigt blomstret Liv, hvorpaa hun spildte nogle Draaber Vin. Hun saá jo saa yndig ud i sin slet skjulte Bedrøvelse over Maløren. Hun var vist ikke langt fra at græde, som en lille Pige, der har slaaet Tallerkenen over Madspanden itu og ikke tør gaa hjem af Frygt for den strænge Moder. Ja, den

Gang var Du rigtignok hed om Ørene, Maria, Du dejlige Barn i det blomstrede — —

Nok med Blomster og sentimentalt Vaas. Jeg havde glemt Maria.

XXVI.

Og jeg nød min Frihed.

Galanteri paabyder mig Hensynsfuldhed overfor Damerne, Klogskab paabyder mig Forsigtighed. Dog der brænder mig paa Tungen et Spørgsmaal, som maa ud, trods alle de forfærdelige Følger, det kan drage over mit syndige Hoved.

Hvorledes — spørger jeg — forholder det sig egenlig med den berømte kvindelige Dyd? Jeg véd — til den Viden er jeg oplært — at kun ganske enkelte Damer skejer ud fra Dydens snævre Sti, der alene fører til Himlen og Ægteskabet. Men jeg véd ogsaa, at Mænd, selv om de er i Pengetrang, aldrig

kender til Elskerindetrang. Der gives endog, hvad er vitterligt for Gud og Hvermand, her i vor monogame By Mænd, som kunde indrette sig Haremer, over hvis Righoldighed selv Stortyrken ikke behøvede at skamme sig. Jeg har prøvet paa at finde en Forklaring ud af min historiske Viden. Jeg har tænkt paa, om Damernes lette Kavalleri skulde operere paa samme skalkagtige Vis som Tordenskjolds Soldater, hvis eneste lille Bataljon ved at drage fra Post til Post mangfoldiggjorde sig som en hel Armé. Men jeg har maattet opgive denne af oprigtig Nidkærhed for Damernes Dyd udsprungne Forklaring. Thi, hvis saa var, maatte dog paa de store Slagdage, hvor alle Tropper samtidig føres i Ilden, den overvejende Del af Mændenes Styrke være ganske tilovers. Men om noget saadant har jeg aldrig hørt Tale. Gaaden staar altsaa uløst hen. Jeg har spurgt. Men Svaret mangler jeg.

Jeg nød Friheden saa godt, som en Mand kan nyde den i en dydig By. Og jeg klager ikke.

Jeg behøvede ikke at avertere min Frihed. Saadant rygtes. — Der havde i lang Tid været stille paa mine Trapper. Nu blev der en Knirken og Knitren af gamle Veninder og nye, der kom for kærligt at spørge til den genvundne Frihedsmands Befindende.

Og der festedes Dage og Nætter — til Ære for min Frihed.

XXVII.

Jeg fortæller ikke om mine Fester for at prale, men fordi de nødvendigt hører med i denne Legende om Maria.

En mindre ærlig og samvittighedsfuld Fortæller vilde drage et dækkende Slør over denne Periodes Begivenheder. Jeg véd de Kaldsbrødre, der i lignende Tilfælde ikke har taget i Betænkning at belyve deres Utroskab som fortvivlede, oprivende Forsøg paa at finde Glemsel i Beruselse.

Jeg vilde ikke glemme. Jeg havde glemt.

Hvor var Maria? Jeg vidste det ikke. Der var gaaet Uger, og jeg havde ikke set hende,

intet hørt til hende. Jeg tilstaar, jeg havde ventet Brev. Jeg har den Erfaring, at Ens Elskerinder, selv naar de har sagt det sidste uigenkaldelige Farvel, altid opdager, at der endnu er et og andet, som ligger dem paa Sinde og som de maa give Luft i Breve. Om Maria var der Gravens Tavshed. Det vilde ganske vist have interesseret mig at faa et Postskriptum netop fra hende. Men til Syvende og sidst var det jo bedst, som det var. Hun havde glemt mig som jeg hende.

Til at tænke paa hende havde jeg end ikke Tid for mine Fester og mit Arbejde. Jeg arbejder nemlig ogsaa en Gang imellem. Paa hvad? Paa at bygge smukke Huse af Hjærnespind og skabe dejlige Kvinder af Drømme, paa at sætte Ord sammen til Farver og blande Farver til Digte.

Men mest festede jeg. Fordi jeg havde glemt Maria.

XXVIII.

Glemsel, Du gode Fugl med de bløde sorte Vinger, sænk Dig over det Leje, hvor Maria har hvilet. Hold Vagt over mine Drømme, at de ikke skal gøgle hende frem i hendes nøgne Dejlighed. Syng din dulmende Sang for min Længsel, at den ikke skal vaagne.

Maria er ikke mere, hører Du Glemsel, hun *maa* ikke være mere. Dine tomme Øjne stirrer spottende paa mig. Tror Du mig ikke? Vil Du flygte fra mig?

Glemsel, Du troløse Fugl — Du maa ikke svigte mig, naar Natten vælder frem med de vildsomme Tanker og koglende Syner,

der flagrer om min søvnløse Hvile. Ved Dag, naar Solen maner alt Blændværk til Jorden, har jeg dig ikke behov. Men flyv ikke fra mig nu, det er Nat.

Glemsel, jeg slipper Dig ikke. Jeg river mine Hænder til Blods paa dine skarpe Kløer, mens jeg med Magt drager dine kølende Vinger ned over mit hede Hoved. Aldrig havde jeg troet det saa svært at glemme.

XXIX.

Jeg sidder ved mit Vindue og ser ud i den hvide Aften. Den første Frostsne er falden. Der ligger Sne paa de gamle Huses spidse Gavle, Broen, som fører over Kanalens sorte Vand, er hvid, og Skibene i Havnen ser fantastiske ud med deres tykke Bomuldsmaster og det rimkrystalliserede Tovværk, der gnistrer i Millioner Lysprikker.

En højtidelig Stilhed hersker paa Gaden, ikke et Menneske at opdage. Men i de gamle Huse med de hvide spidse Gavle er alle Vinduer oplyste. For nogle af Vinduerne dæmpes Lyset blødt af Gardiner, mest røde, gennem andre ser jeg lige ind i Stuerne, ser

hist en Familje samlet om Aftensbordet, her en ung Dame ved Klaveret.

Jeg sidder med Haand under Kind og lader Tankerne drive paa Maa og Faa, véd ikke, hvad jeg tænker paa, men føler en Længsel i mit Hjærte, der hamrer i urolig Takt, hamrer, saa jeg hører Pulsslagene oppe i Tindingen.

Da begynder en Harmonika at spille. Musiken kommer fra et af Skibene. Jeg skimter en mørk Skikkelse paa et hvidt Dæk, en Skikkelse, der siddende bøjer sig forover og bevæger Armene langsomt frem og tilbage.

De første Toner er skærende falske, men efterhaanden gaar det bedre. En Harmonika lyder kun godt ude fra Vandet, med høj Luft og Himmel udenom, med dyb Stilhed i Naturen. Intet Instrument tolker da saa trofast det ensomme Hjærtes enfoldige Suk — efter det fjærne Hjem, efter Fader og Moder, efter den elskede Pige. Harmonikaen skal føres af brave, barkede Hænder. Den rummer ikke kunstfærdigere Poesi end en Sømands

Bryst, som vides ud og ind af de enkleste Smerter og Glæder.

Musiken bæres skælvende gennem den stille Aften. Den klager saa aabenhjærtigt som et Barn. Enhver maa kunne forstaa, hvad Nød er paa Færde. Jeg hører Melodien som en Sang med de simpleste Ord:

»Jeg sidder i et fremmed Land, hvor de taler et Sprog, jeg ikke forstaar. Jeg har været inde i den store By, mellem mange travle Mennesker, som ikke bryder sig om mig. Jeg kender ikke det Sted, jeg kunde gaa hen og føle mig hjemme. Saa gik jeg paa Værtshuset med de andre. Der var fuldt op af Piger, som lo til mig og gærne vilde have fat i mig, fordi jeg havde Penge paa Lommen og var stor og stærk. De drak med mig, og En af dem satte sig paa mit Skød og kaldte mig sin søde Ven. Og jeg blev fuld og gik med hende, og hun tog mine Penge, men gav mig ingen Glæde. Der er kun Én i Verden, som gør mig glad, og hun er mange, mange Mile borte.

Jeg sveg min kære Pige, og jeg kommer fattig hjem til hende. Jeg er mellem fremmede Mennesker, som ikke bryder sig om mig, og jeg græder, fordi min kære Pige er langt borte og maaske har taget sig en anden Elsker, mens jeg sveg hende.«

Nej, jeg vil ikke høre paa den dumme Musik. Hvad kommer den Sømand og hans Begrædelighed mig ved? Lad ham græde paa sin Harmonika, men lad dog mig være fritaget for at sætte hans Lirumlarum i Ord. Jeg føler ingen Trang til at sørge . . . Jeg har endnu min Pung og mit Hjærte i Behold, og Kvinderne tager ikke mere af dem, end jeg selv vil give dem.

Jeg gik ud paa Torvet, hvor Pigerne drejer rundt om en gammel stivbenet Statue som Karusselheste i elektrisk Lys. Jeg valgte den smukkeste og tog hende med. Hun var god og skikkelig, ivrig for at tjene mig og taknemmelig over at være i en pæn lun Stue hos en Herre, der talte høfligt til hende.

Men hun gav mig ingen Glæde, og mens hun kælent lænede sig op til mig og bad mig sige, at jeg holdt lidt af hende, græd mit Hjærte, fordi . . . fordi jeg havde været barnagtig og lyttet til en Sømand, der spillede paa Harmonika.

XXX.

Hver Formiddag driver en sær Uro mig ud. Uden Maal flakker jeg om i Byen, Gade op og Gade ned. Jeg søger med Forkærlighed de Gader, hvor de unge Damer promenerer og besørger deres Indkøb.

Skønt jeg intet Maal har, skynder jeg mig altid, som om jeg var bange for at komme for sent. Sagen er, jeg vil ikke tale med Nogen, ikke standses af en Ven, der slaar Følge. Jeg vil være alene.

Jeg spejder rundt i Mængden, men jeg kender ingen. Ofte griber jeg mig i at have stirret Damer af mit Bekendtskab ind i Øjnene uden at hilse. Jeg løber som en

Hund, der er kommen bort fra sin Herre. Snart, naar den tror at have fundet hans Spor, piler den glad afsted; snart vimser den raadvild ud og ind med sænket Snude.

Naar jeg, langt borte, ser en boaomslynget Nakke af en høj slank Pige, tager Pokker ved mig. Jeg styrter afsted med Skub til Højre og Venstre, indtil jeg forpustet har naaet hende og opdaget min Fejltagelse. En Gang har jeg i Løb fulgt en Droske til den fjærne Forstad for at se en vissen gammel Jomfru stige ud. Det var et blaat Regnstykke, der havde narret mig.

Hver Dag, naar jeg træt og skuffet vender hjem, beslutter jeg, at nu skal det have en Ende.

Men næste Morgen er Uroen atter i Kroppen og jeg haster ud, som om jeg var bange for at komme for sent.

XXXI.

Hvorfor søger jeg Maria? Hvad vil jeg hende?

Have hende tilbage? Begynde forfra med hende? Nej, visselig ikke. Den Saga er sluttet, der er ingen Fortsættelse.

Jeg vil intet uden det ene: se hende; vide, om hun lever. Saasnart jeg blot har vekslet to Ord med hende, er mit Ønske opfyldt. Saa har min Sjæl Fred. Men denne Gravstilhed, dette Dødsmørke, der har lagt sig mellem hende og mig, piner mig og ægger mig. Jeg maa vide Besked.

Hvorfor har hun ikke ogsaa skrevet? Den

stygge, onde Pige. Har hun gjort det af Beregning, da ve hende! Hun skal ikke dø i Synden. Jeg skal hævne mig, jeg skal udfinde den ondeste Pinsel. Hvilken Vellyst at se hendes spinkle Legeme ryste i Skræk, se hendes bedende Øjne og ikke kende til Medlidenhed. Ja, pine Dig Maria. Men saa bagefter dække Dig med Kys, holde Dig skælvende i mine Arme og med ømme Ord stryge Angsten af din Sjæl.

Eller har hun glemt mig? Umuligt. Saa hastigt glemmer ingen forelsket ung Pige. Og Maria glemmer aldrig. Har hun ikke stavnsbundet sig til mig? Har jeg ikke taget hver hendes Sans, hver hendes Tanke i Ed, at min er hun, min til sin sidste Time, min, naar og hvor jeg vilde?

Saa skriv til hende! Lad hende høre sin Herres Kalden, og hun vil komme.

Nej og atter nej. Hvad skulde jeg med hende, naar hun kom? Jeg vil hende jo intet.

Intet, intet.

Men hvortil da disse Grublerier? Bort med dem. Lad dødt være dødt. Plant en Rose paa Graven. Og glem.

XXXII.

Jeg sidder og glemmer.

Rundt om mig lyder Latter og glade Hvin, simple Ord og fine Ord af Kvinder, som er til Fest. Jeg ser hvide Legemer, røde Munde, Arme, som gæstfrit bredes ud, Barme, der bølgende venter.

Der er Fest hos mig som ingensinde før. Jeg sidder og smiler, mens Larmen stiger. Festen drager forbi mig, en dansende Kæde af Kvinder, som leende spidser Munden til Kys og klinker med mig og hvisker mig i Øret, at de elsker mig.

Kæden danser mig forbi, og jeg sidder ene tilbage og glemmer. Glemmer, at der

var Fest, glemmer Ansigterne, som drog mig forbi, glemmer alt, uden det, at Maria ikke var med. Glemmer ogsaa det, mens Dagene gaar.

XXXIII.

Der voksede Græs paa Graven.

Saa var det, at jeg en Formiddag kom over Torvet. Det var ret et Herrens Vejr. Blæsten jog rundt om Statuen, hvor om Aftenen Pigerne kører Karrusel, og gennem den tykke sorte Luft piskede en drivende Tøsne.

Jeg gik og glippede mig frem gennem Uvejret, da der pludselig lysnede et Foraarsglimt foran mig. En lyserød Blomst paa en Hat. Hatten paa en høj slank Pige. Maria. Ja Maria!

Vi stod overfor hinanden midt paa Torvet,

hvor Vejret huserede værst. Vi stod Ansigt til Ansigt — blussende og vaade af Regn og Blæst — stod og lo.

Hvad ænsede vi Vejret? Var det koldt, stormede det, sneede det endnu? Jeg tror det, for vi havde det store Torv ganske for os selv. Hvad jeg sikkert véd, er, at foran mig straalede Solen ud af de dejligste Øjne, blomstrede Vaaren paa de sødeste Kinder.

Vi lo, saa vi næsten ikke kunde høre op, saa hjærteligt, saa overgivent, saa meningsløst. Hvad siger jeg: meningsløst? Nej, aldrig har der været bedre Mening i at le.

Vi lo og vi spurgte i Munden paa hinanden: »Hvor har Du dog været, Maria? Jeg troede, Du var død.« »Og Du da? Jeg troede, Du var rejst.« »Men hvorfor skrev Du ikke?« »Fordi Du havde forbudt mig det.« »Det havde jeg ganske glemt.« Og vi lo igen.

Nu spørger min strænge Censorinde:

Og da I havde udlet, I Grinebidere, gik I vel pænt hver til sit?

Nej, min Naadige, vi fulgtes hjem til mig.

XXXIV.

Maria var atter hos mig. Men ingenlunde som før.

Derom var vi ganske enige: begynde vort Forhold om igen, umuligt. De Dage, hvor Maria for Alvor var min lille Pige — for evigt forbi. Rigtigt bemærkede Maria ogsaa, at, rent bortset fra alle Fornuftgrunde, vilde det være blodig Synd, om hun, der nu havde gennemgaaet alle Skilsmissens Kvaler og efter en heroisk Kamp endelig bragt sit Hjærte til Ræson, paany skulde udsættes for saa store Sindsbevægelser. Hun anførte mine kønne Ord, at vi jo ikke vilde gøre hinanden Fortræd.

At vi ikke vilde det, derpaa gav vi hinanden Haanden.

Naar vi nu mødtes, var det uden Forpligtelser paa nogen af Siderne. Der skulde ingen Aftale være mellem os. Saas vi ikke, var det ingen Sorg. Saas vi, var det godt, som naar to gamle Venner tilfældigt træffes og tilbringer en glad Aften sammen. Ansvarløshedens, Frihedens gyldne Ideal skulde vi virkeliggøre.

Maria bedaarede mig ganske i sin nye Skikkelse. Hun talte som et Kateder, saa gennemtænkt, saa uomstødeligt. Netop saadan var det, jeg vilde have hende nu, da jeg egenlig var færdig med hende, men alligevel satte Pris paa ikke helt at tabe hende af Syne.

Andre Kvinder, Kvinder, for hvem Kærligheden ikke er et medfødt Talent, Kvinder, hos hvem det erotiske Instinkt er afstumpet og som har erstattet det med en Hoben Klodsmajor-Teorier, vilde ikke have handlet saa snildt. De vilde have tænkt: nu er det

Tid at stille sine Krav, nu da han igen bider paa Krogen. De vilde, hyllende sig i deres Kvindeværdigheds kostbare Kappe, ladet mig købe hver Indrømmelse med en Haandfæstning. Og jeg vilde bedt dem rejse Pokker i Vold som de Sælgekoner, de var.

Maria var ikke værdig og ikke fra Amager. Hun rakte mig en Kurv med saftige Frugter og duftende Blomster, bad mig frit nyde og glædede sig, naar jeg trængte til at kvæges. Og hendes Kurv var skønnere og mere fristende end nogensinde.

XXXV.

Maria var bleven mangfoldigere. Jeg forlod hende som jeg modtog hende: en yndig Blomst fra Naturens Haand. Den er smuk, fordi den ikke kan være andet, men den kender ikke sin Skønhed. Den folder sig smilende ud med alle de Blade, den har, naar Solen skinner paa den, og den putter sig forknyt og gør sig lille, naar et koldt Vindpust strejfer den. Maria var en elskende Pige uden Anelse om Kærlighedens Kunst.

Hvilken Naturens Trolddom er det, der forvandler den vilde Rose til en svulmende *la France?* Jeg genfandt Maria som en kyndig Kvinde, der sikkert beregner sin

Skønhed, opløser sit Væsen i utallige Nuancer og sammensætter dem til stadigt nye Tillokkelser.

Var det virkeligt min lille beskedne, min uvidende og barnagtige Pige, som nu traadte ind ad min Dør, straalende og sejrsikker, fornem som en Prinsesse, i raslende Silkeskrud og spredende om sig en hed Drivhus-Em?

Maria, dejlig var Du i din Pragt. Men allerdejligst, fordi der altid gennem de mange Farveskiftninger tonede min vilde Roses simple ene Farve, gennem den hede Drivhus-Em bølgede din Naturligheds svale friske Duft.

XXXVI.

Min pragtfulde Maria. Tilgiv, at et Smil trænger sig frem, naar jeg tænker paa, hvor umaadelig pragtfuld, hvor damesikker Du var, ikke helt fri for en Smule Imponerethed over din egen Storartethed.

Jeg smiler nu, som jeg ofte tilforn smilede, naar Du kom anstigende i Sus og Brus, nedlod Dig i min gamle Lænestol, med Næsen i Sky indledede en aandrig Konversation og, beskyttende, titulerede mig »min Ven«.

Din Ven nød med andægtig Mine din allerkæreste Vigtighed . . . indtil han pludselig gjorde kort Proces: tog, trods hendes Forskrækkelse for Anstanden og den pragt-

fulde Dragt, hele den storartede Dame i sine Arme, bar hende ind foran Spejlet, plukkede Fjerene af hende og rastede ikke, før den pragtfulde Maria i ingen Henseende var at skælne fra den lille Søndagspige i den blomstrede Kjole.

XXXVII.

Marias Pragt? Hvor kom den fra?

Jeg ser dette Spørgsmaal male sig dels med Bekymring, dels med slet dulgt Ondskabsfuldhed paa de lyttende Læseres Ansigter.

Jeg kunde saa let som ingenting give de nysgærrige Spørgere en Slidder for en Sladder. Jeg kunde f. Eks. sige, at Maria havde arvet en rig Onkel fra Australien eller at hun havde vundet i Lotteriet. Eller jeg kunde fortælle, at hun var kommen paa Finansloven — hvad hun sikkert havde fortjent bedre end de fleste af de Damer, som Staten holder til at digte, skønt de aldrig

har indlagt sig halvt saamegen Fortjeneste af Poesien som Maria.

Jeg foretrækker imidlertid at lade Læserne i Uvidenhed om Marias Pengeforhold, der er en ganske privat Sag. Saa kan de for min Skyld tro, om de vil, at hun stjal eller erhvervede sig sine Midler paa anden kriminel Maade. Eller de kan — jeg henstiller det til de Velvillige — tænke, at Maria muligt, nu da hun var bleven ældre, fik flere Naalepenge af sine ganske velhavende, men før saa økonomiske Forældre.

XXXVIII.

Efter god poetisk Skik burde jeg uden Tvivl have afsløret Marias Forældre med alle deres Fortrin og Mangler. Nu er det lovligt sent, og hvorfor desuden fortrædige disse Agtværdige, der ikke kommer Historien ved?

Der er derimod en Anden, jeg nødsages til at præsentere. Det er Marias Bejler.

En Dag kom Maria og fortalte mig, nonchalant, som var det en Hverdagsbegivenhed, at hun havde modtaget et Frieri. Hun var dog aabenbart i høj Grad opfyldt af Sagen. Hun havde bedt om Henstand med Svaret og æskede nu mit Raad.

Jeg kendte Marias Bejler og kunde altsaa forsaavidt give hans nøjagtige Signalement. Jeg skal ogsaa straks fortælle et og andet om ham, men jeg forudskikker den Bemærkning, at det selvfølgelig er Løgn det meste. Hvor gik det an at nævne Manden ved hans rette Navn og Profession, fortælle, hvem der er hans Skrædder, og portrætere alle hans Filipenser? En god Ven af mig, en fin Smagsdommer, en højt agtet Kritiker hævder imidlertid, at Forfatterne ikke tør snyde Publikum for Oplysninger om deres Personers borgerlige Stilling m. a. m.

Jeg kundgør da, at Marias Bejler var en velagtet Fabrikant. Jeg vælger denne Titel, dels fordi den forlener sin Indehaver med alle Romanlæseres Sympati — og jeg vil være ridderlig mod denne Stakkel, som er i min Magt og som jeg uden Risiko kunde gøre til en Pjalt eller en Djævel — dels fordi Fabrikant er det mest elastiske Erhvervsbegreb af alle. Man kan fabrikere Rulle-

maskiner og Oste, Margarine og Oliemalerier, Aviser og Skandaler, Kanoner og Ammer.

Marias Bejler var altsaa Fabrikant, ej Olding og ej Yngling, en Mand i sine næstbedste Aar, med en lovende Fortid, en konsolideret Nutid og med Mulighed for alt i Fremtiden.

I det hele taget en Mand, hvis Tilbud det vel var værd at overveje.

XXXIX.

Ved fælles Overvejelse kom vi til det Resultat, at Tilbudet ikke burde afvises, men at Forlovelsen indtil videre skulde være hemmelig og at der ikke for det første kunde være Tale om Ægteskab.

Denne Aftale beseglede vi med mange Kys, hvorpaa jeg udbragte de Forlovedes Skaal og holdt følgende Formaningstale til Maria:

»Naar Du nu bliver gift, Maria — sagde jeg — skylder Du altsaa, næst mig, din hæderlige Mand Lydighed og Troskab. Vær trofast, saalænge det paa nogen Maade er Dig muligt, selv om din Mand vitterligt

holder Elskerinder i Hobetal; men bliver Troskaben Dig omsider for byrdefuld, da husk, at Du er Vogterske af Din Mands Ære, og sørg hensynsfuldt for, at den ikke offenlig beklikkes. Thi det er den uhyre Forskel paa en Mands og en Hustrus Utroskab, at den utro Mand ikke forklejner Hustruen, mens Konen ved en almindelig bekendt Utroskab gør sin Mand fuldkommen latterlig. Maaske er dette dumt og uretfærdigt, men det er nu en Gang saa. Har været det fra Arilds Tid og vil være det, saalænge Ægteskabet bestaar. Maaske er det heller ikke saa dumt endda. Der er ialfald den sunde Mening deri, at Konens Utroskab høster i Ægteskabet, Mandens udenfor.

Tvi den Kone, der paa en opsigtvækkende Maade gør sin Mand til Hanrej. Men de er ikke bedre, Maria, de Koner, der, maaske realiter trofaste, lader sig se i Selskaber og Teatre, paa Gader og Stræder, med en svansende Skare af Tilbedere om sig, mens Manden sjokker bagefter som

Per Tot. Der er ingen Undskyldning for dem. Selv den sølleste Mand er for god til at fremvises paa Markedet af den Kvinde, hvis Børn bærer hans Navn. Alle tilhobe burde de stryges til Kagen.«

Saa strænge Ord sagde jeg Maria til Fordel for hendes tilkommende Mand.

XL.

Jeg nærede, til at begynde med, kun de velvilligste Følelser for Marias Bejler. Han forulæmpede mig ikke. Han skulde en Gang have Maria. Ja. Men foreløbig havde jeg hende; og naar jeg først var færdig med hende — saa i Guds Navn! Han skulde faa min Velsignelse med paa Købet.

Men det skete, at Fabrikantens Sind forvirredes af en Højheds-Dæmon og at han vilde vise sin Magt over Maria. Han, der burde have indtaget en beskedent afventende Holdning, begyndte at optræde som hendes retmæssige Herre. Han vaagede med Nidkærhed over hendes Færden, han vovede

endogsaa at udspionere hende, og han kom med forblommede Hentydninger og Trudsler, hvilke hun opfattede, som om han anede hendes Forhold til mig.

Det lykkedes ham virkeligt at forvirre og forskrække Maria. En Dag erklærede hun mig, at hun ikke længer turde besøge mig. Hun frygtede for Fabrikanten, der var kendt som en ubændig Natur.

Da var min Langmodighed forbi, og jeg talte til Maria som en bedrøvet og fortørnet Profet til et frafaldent Folk.

Hvem — sagde jeg — er din Herre, han eller jeg? Hvem har gjort Dig lykkeligere end nogen anden Pige paa Jorden? Hvem har ført Dig ind i Kærlighedens forjættede Land? Maria, Maria, vender Du Dig troløst fra mig, glemmende alle mine Velgærninger? Men det forkynder jeg Dig: ringeagter Du den Ed, Du har svoret mig, jeg din Herre, hvem Du tilhører og hvis Haand Du ikke kan undløbe, jeg forbander Dig og jager Dig bort fra mit Hus. Og

min Forbandelses Svøbe skal alle Dage være over Dig. Gaa nu, om Du vil. Vælg mellem Fabrikanten og mig.

Da Maria fornam min retfærdige Harme, græd hun bitterligt, anklagede sin egen Svaghed og anraabte mig om ikke at forstøde hende.

Og jeg tilgav Maria og førte hende under store Æresbevisninger til mit Leje. Men mit Hjærte svor skaanselsløs Hævn over den formastelige Bejler.

257698

XLI.

Paa min Eng græsser en hvid Hind. Det er den tammeste og yndigste Hind i Skoven. Den æder af min Haand, og, saasnart den hører min Røst, kommer den springende.

Der er mange andre Hinde, der kredser om min Eng. Jeg lokker dem ind og byder dem at græsse. Men de vejrer den hvide Hinds Spor, de føler sig ikke trygge. Og saasnart jeg i Skovbrynet skimter min hvide Hind med lyttende Øren og spejdende Øjne, jager jeg dem alle bort.

Min Eng tilhører den hvide Hind, og den tilhører mig. Den er min Lyst og

Glæde. Den æder af min Haand og den følger alle mine Vink.

Min hvide Hind, lad den frit lege i Skov og paa fremmede Enge. Men kommer der en Jæger og vil fange den ind, kommer der en Jæger, der vil tage den fra min Eng og sætte den paa sin og lære den at æde af hans Haand — da, min hvide Hind, skal jeg vise, at Du er min, og jeg skal rive Dig af hans Snarer hver Gang, han tror, at nu har han Dig.

XLII.

Maria, min hvide Hind. Tak være Dig, at Du bevarede dit Hjærte standhaftigt i hine Prøvelsens Dage.

Saa ubekymret om Faren sprang Du mellem din Bejlers Snarer og min Eng. Han truede og han lokkede, men just som han mente, at nu var Du i hans Garn, fløj Du i hastige Spring bort for at æde af min vinkende Haand.

Kendte Du Anger og Skrupler ved det dobbelte Spil? Vistnok, naar Du var borte fra mig. Dine Breve talte derom. Du bad mig slippe Dig. Eller Du bad mig befale Dig at slippe den Anden.

Men naar Du velbeholden var naaet ind til mig og dit Hoved hviled i mit Skød, var al Anger og Angst som blæst bort af din Sjæl. Her var trygt og godt at være, her var i salig Vished Livets eneste Lykke. Vi to alene. Ingen og intet vi savnede. Hvad vedkom alt det andet os? Lad dem jage og kæmpe derude i Verden, lad dem græde og juble, lad dem slide sig op i Had og Fortvivlelse. Her var en fredlyst Plet, en Time af Saligheden nedsænket i Jordens Jammerdal.

Men jeg husker ogsaa, Maria, din skælvende Frysen, naar Du i den mørke Nat gik fra mig, husker det langelige Blik, hvormed Du i stum Fortvivlelse tog Afsked med mine Stuer.

Hvorfor bad jeg Dig ikke blive?

Jeg vidste jo ikke den dejlige Hemmelighed, som mit Bryst gærrigt skjulte, den, Du anede, din Sjæl til Styrkelse i hine Prøvelsens Dage.

XLIII.

Jeg vidste kun, at jeg sad som en Konge med den kosteligste Skat i min Haand. Skatten var i min Haand, og jeg var Konge. Kunde bruge den eller skænke den bort, alt efter mit kongelige Lune.

Hovmodig sad jeg med min Skat, holdt den triumferende op for mine kyndige Øjne og sagde: Denne Skat er i Sandhed sjælden, og ve den, der vil vove at stjæle den fra mig. Den er min af Guds Naade, jeg skylder Ingen Regnskab for den. Den behager mig, denne Skat, det lyster mig at bruge den. Men maaske det imorgen behager mig at

slænge den bort; thi jeg er Konge og mit Skatkammer er fuldt.

Som en hovmodig Konge holdt jeg Maria i min Haand. Tryg i min Herskerret legede jeg med hende, slap hende overmodigt og nød det dobbelt at erobre hende tilbage. Vidste, at naar jeg sagde: kom! saa kom hun, og naar jeg sagde: gaa! saa gik hun. Men vidste ikke, at den Dag skulde oprinde, da jeg i fattig Angst og Vaande glemte alt Hovmod og bad: Bliv hos mig, min sjældneste, min eneste Skat.

XLIV.

Min Skat var i min Haand.

Jeg kommer en Aften silde forbi en stor Restaurant. Første Sal er straalende oplyst og fra de aabenstaaende Vinduer lyder Dansemusik.

Pludselig husker jeg, at Maria var buden til Bal den Aften og at Ballet skulde staa netop her. Altsaa danser hun deroppe, danser med Fabrikanten, der sagtens kroer sig, for at Enhver kan se, at Maria er hans.

Men vogt Dig, min gode Bejler, nu kommer Hævnen, fordi Du vover at bestride min Suverænitet over Maria.

Jeg gaar ind i Kaféen, forlanger Blæk og Papir og skriver: »Jeg vil ikke have, at Du længer er sammen med *ham*. Bliv syg og kom til mig, der er syg af Længsel og Lyst. Hvis Du elsker mig, kommer Du.«

En Tjener lover for gode Ord og Betaling sikkert og ubemærket at bringe Billetten i Marias Haand. Og jeg gaar hjem.

Jeg bereder Stuen festligt. Der er ingen Uro i mig: jeg véd, hun kan ikke svigte. Og knap har jeg endt mine Forberedelser, før en Vogn ruller op for Porten og jeg ser — fra Vinduet — en hvidklædt Dame stige ud.

Hun staar i min Stue, med bølgende Barm og Haanden presset mod det højt bankende Hjærte. Et Drømmesyn saa skønt. En skumklædt Nymfe. Som Skum, blød, tæt og dog saa flygtig, den hvide Kjole, Lag paa Lag af det spindelvævtyndeste Hvide, et Stof saa luftigt, saa æterisk, som kunde det dunste bort ved Berøring. Ja, et Drømmesyn. Og Maria føler sig selv som i en Drøm, ser sig forundret smilende om og

siger, hun ikke fatter, at hun virkeligt er her; ikke fatter, hvordan hun slap bort fra Ballet og Bejleren; kun véd, at hun fik mit Brev og at hun maatte afsted . . .

Men da Vognen atter har bortført Maria, aabner jeg Vinduet og indaander den koldt rislende Natteluft. Alle Stjærner er tændte paa den høje Himmel. Og i kongeligt Overmod ler jeg op til den himmelske Balsal: Om Maria dansede blandt Englene, jeg tvang hende til mig paa mit Bud.

XLV.

Jeg ser atter de eksaminerede Moralister komme anstigende med Briller paa Næsen og Lærebøgerne i Lommen for, efter alvorlig Overvejelse, at give Maria Skudsmaal som en daarlig Pige.

Hvor kunde hun handle saa stygt imod den fortræffelige Fabrikant, der havde de agtværdigste Hensigter med hende? Kunde hun endelig ikke holde sig i Skindet, var det ialfald hendes soleklare Pligt (Lærebogens Kapitel VII, Afsnit B, Anmærkning 3) at bryde med ham.

I soleklare Muldvarpe, forbliv i Jeres underjordiske Gange og vedtag dér, saameget I

lyster, jeres Protest-Resolutioner imod Blomsternes altfor udfordrende Farver og Fuglenes letfærdige Kvidren, der generer anstændige og fredelskende Muldvarpe. Men berør ikke med jeres lodne Selvgodhed Marias unge Anfægtelser og Vildfarelser i Livets Irgange. Maria var som en Sommerfugl, der tumler om i en Have. Blomsterne lokker og hvisker alle: »Kom til mig, Du smukke Sommerfugl!« Kun den Blomst, hos hvem den gærne altid blev, siger: »Stol ikke paa mig. Naar en kort Stund er gaaet, jager jeg Dig bort.«

Hvilket lønligt Haab Maria stadig bevarede i en Krog af sit Hjærte, det véd jeg nu. Men jeg véd ogsaa, at hun ikke turde gøre sit Bestik efter dette Haab, næppe nok turde tilstaa for sig selv, at hun nærede det. Saa syntes da vort Forhold hende en Lykke, som kun skænkedes for et flygtigt Øjeblik, en Lykke, som tilfaldt hende helt udenfor Livets regelmæssige Budget og som hun ikke skyldte Regnskab for. Siden havde hun jo

et langt Liv for sig til at være sin hæderlige Mands hæderlige Kone.

Uden Skyldbevidsthed, tværtimod i stolt Sikkerhed paa sin gode Ret, gav hun sig hen i harmonisk Skønhed.

XLVI.

Ugudelige Forfattere siger: skøn som Synden.

Jeg er ikke ugudelig og giver dem ikke Ret. Synden er hæslig. Dens Ansigt er krampagtig fortrukkent, dens Læber hvide, dens Hænder skælvende, den sniger sig om i Mørket med fejge Blikke. Og der udgaar fra dens Mund en stinkende Aande, som forpester al Livets Glæde.

Jeg kender denne Synd, jeg har været til Gæstebud med den. Jammerfulde Gæstebud, hvor Vinen smagte som Malurt, hvor Rædslen stivnede Smilene, hvor Ens Blod frøs til Is under en klaprende Dødningmunds raadne Kys.

Syndens Væsen og Kendemærke er Grimhed. Lad Synden blive skøn, som Maria var skøn, og den er ikke Synd.

XLVII.

Selv sætter jeg nu Moralens Glar for mine Øjne og vender dem mod Marias Bejler.

Han var en Hædersmand, jeg ser det. Og saá jeg end det modsatte, jeg sagde det ikke. Thi jeg har gjort mig det til en Pligt at tale godt om ham.

Han var da en Hædersmand, og jeg priser ham, at hans Hensigter med Maria var agtværdige. Dog det manglede blot, at de ikke havde været det.

Jeg giver ham alle Fortrin — uden ét: han var ingen Mand.

Og mit Bevis?

Han klamrede sig til en Pige, der ikke elskede ham. Men maaske løj hun for ham?

Hvem anden kender de Ord, der er faldne mellem de to? Jeg ikke. Men jeg véd, at enhver Forelsket skælner løjede Kærlighedsord fra sande saa let som en Diamanthandler ægte Stene fra uægte. Kærligheden vejer finere Vægt end nogen Vægtskaal. Den vejer ikke et Bogstav, ikke en Tøddel forkert.

Marias Bejler vidste, at hun ikke elskede ham, saasandt som han elskede hende. Alligevel lod han hende ikke gaa. Han vilde nøjes blot med Smulerne fra hendes Hjærtes Bord.

Men den Mand, der »nøjes«, er ingen Mand. Maria er sikkert den atraaværdigste Kvinde i Verden, og jeg elsker hende. Men vidste jeg, at hun kendte eller drømte nogen højere Lykke end at være min, jeg vilde ikke eje hende. Og hellere bed jeg min Tunge af, end jeg tiggede hende om Kærlighed. Man samler Brød i Tiggerposer, ikke Kærlighed. Man betler sig til Embeder, Titler, Gunst og Gave, ikke til Kærlighed.

Den Mand, som faar en tilbetlet Kone i sin Seng, han sætte sig ligesaa gærne straks ud paa Taget som Vejrhane. Thi han har ikke anden Opgave i sit Ægteskab end at vise Vinden for Elskerne.

XLVIII.

Jeg lader hine Dage glide forbi min Erindring, og jeg ser dem som et uafbrudt Sejrstog.

Jeg sidder i min befæstede Borg, som en Ørn i sin høje Rede. Men Kampens Spænding og hidsende Tummel lokker mig ud. Jeg drager til fremmede Kyster, jeg gør Landhugst og hærjer Fjendens Byer. Jeg vender tilbage med Snækken fyldt af herligt Bytte, og Festens Blus tændes i min høje Borg.

Eja, saa lystig en Dans. En Kamp uden Frygt for Nederlag, en Fest uden Tanke for Dagen derpaa.

Man siger, at de gamle Vikinger fandt den blindest tilbedende, den mest trofaste

Hengivelse hos de Kvinder, de røvede fra fremmede Strande. Jeg synes, det lyder troværdigt. Enhver Kvinde drømmer om en Røver, der bydende begærer og tager hende i stærke Arme. Og jeg tror ikke paa Munkelegenderne om unge Jomfruer, der hellere taalte Fængsel og Tortur, ja hellere Døden for egen Haand, end en forelsket Røvers Favntag. Det er Sagn for Ammestuer, ikke for Jomfrubure, hvor Fuglene er flyvefærdige.

Jo dumdristigere jeg bortførte Maria, des hedere blussede hendes Kærlighed. Saá hun min Snække nærme sig Stranden, flygtede hun paa Skrømt. Saameget dejligere var det at blive baaren ombord fremfor at trippe godvilligt over en tilrettelagt Landgangsbro.

XLIX.

Festens Blus er tændte. Jeg venter Maria.

Jeg sidder ved Væggen ud mod Trappegangen. Dér kan jeg høre, saasnart hendes Fod berører Trappens nederste Trin. Mine Tanker vorder saa milde, mens jeg venter Maria, hvis Fod om faa Øjeblikke vil knirke paa min Trappe. Saa ofte nu jeg har siddet ventende og lyttet efter denne første Bebudelse af Marias Komme. Og end banker mit Hjærte lige længselsfuldt. Min søde lille Pige, om Du anede, hvor jeg længes. Du véd det ikke, Du ser mig altid saa rolig. Det falder Dig ikke ind, at din

Elsker i ensomme Stunder kender til den ubestemmelige Angst, som faar Hjærtet til at sitre. Du kæreste af alle kære, jeg er en stivsindet, forfængelig Nar, som ikke drager Dig ind til mig, lægger din Haand paa mit Bryst og siger: »Føler Du Uroen derinde? Ja Du, sikrere er din sikre Elsker dog ikke paa Dig, end at han har hjærteondt, hver Gang han venter Dig og hver Gang Du gaar fra ham.« Maria, min velsignede Skat, om lidt træder Du ind ad min Dør, og mit forfængelige Hjærte skjuler sin nylige Kval. Jeg siger Dig mange smukke Ord, jeg giver Dig mange sandfærdige Kys, men mit Hjærtes Uro kan jeg ikke tilstaa. Gid jeg kunde. Hvor godt en Gang at løse op for dette Hjærte, som snører sig sammen og gør ondt. Hvor godt hensynsløst at flænge sit Bryst, lade Længslen og Angsten strømme som rislende Blod og faa Luft. Jeg kan det ikke, Maria. Jeg er en Spotter i mit eget Hjærte. Jeg er en forfængelig Nar. Jeg kan det ikke, jeg tør det ikke.

. . . Porten slaas i. Jeg farer lyttende op. Nej, det er tunge, slæbende Trin, ikke Marias hastige Svæven.

Og jeg sidder atter ventende. Men jeg finder ikke Traaden i mine Tanker fra før. Jeg tænker kun det ene: Hvorfor kommer hun ikke?

I Piger, som har en Elsker, om I holder af ham, da lad ham vente én Gang forgæves og aldrig siden. Gaar han uskadt ud af den første Prøve, da stol paa, at han er oprigtig forelsket. Men byder I ham anden Gang den forgæves Ventens Helvede, da véd han, at I ikke er hans Kærlighed værd.

Jeg venter, mens Minutterne jager som Sekunder over Urskiven. Om jeg kunde nagle Tiden fast!

Men aldrig har Tiden haft Il som nu, da hvert flygtende Minut tager et Haab med sig. Mit Hjærte kæmper for ikke at give tabt. Det fremtryller i utrættelig Iver nye Forklaringer, nye Undskyldninger. Slaa Dig til Taals, hun kommer sikkert. Hun er

bleven forsinket, hun har husket Aftalen galt, hun opholdes paa Vejen.

Mit Hjærtes Møje er spildt. Mens Timerne rinder, forbløder mit Haab. Og Tvivlen og Spotten hoverer.

Jeg forbander Maria, jeg kalder hende den usleste og falskeste Pige. Der er ikke den Mistanke saa hæslig, at jeg ikke griber den, ikke den Pinsel saa grusom, at min hævnsyge Tanke ikke spænder Maria paa den.

Tilsidst finder jeg mig selv i sløv Haabløshed siddende paa Kanten af min Seng, stirrende gennem den aabne Dør ind i Spisestuen, hvor Festbordet staar dækket med fine Retter og Vine og mange Lys.

Jeg rejser mig, gaar hen til Vinduet og aabner det. En blød og tæt Foraarsregn siver gennem den milde taagede Luft. Jeg staar med Panden mod den vaade Vinduespost. Den bitre Smerte er forsvunden, jeg er kun saa træt, saa træt og saa tør om Hjærtet. Hvor den bløde, fugtige Luft lindrer. Den tørre Træthed løser sig op i mildt

Vemod, i en stille sagtmodig Længsel. Kom Du i dette Øjeblik, Maria, jeg gjorde Dig saavist ingen Fortræd! Jeg lagde min Kind til din, og i den linde Foraarsaften, som løser alt Haardt og Frossent, tilstod jeg Dig mit Hjærtes dejlige Hemmelighed, som nu dæmrer i min Sjæl.

— — Jeg vender mig og ser, med et Smil, Lysene stadig brænde paa Festbordet. Jeg slukker dem langsomt, et efter et. Og jeg sidder endnu længe i Mørket, uden at tænke, uden at lide, uden Begær og uden Savn, kun opfyldt af sagtmodig Længsel og en øm Trang til at være god imod Maria.

L.

Morgenen, Forklaringen og Maria kom. Og alle Nattens forvirrende Taager bortvejredes.

Forklaringen var saa simpel som muligt, kun ved et Uheld havde den ikke naaet mig om Aftenen.

Hvilken Taabe jeg havde været. Frygte for, at Maria skulde svigte mig. Nej, mere end nogensinde var hun min.

Jublen svulmede i mig. Bort al Svaghed. End rider jeg usaaret gennem Striden, end følger Sejren min Fane.

Maria, om Du havde set mig den foregaaende Aften! Nu saá Du mig tryg og

smilende som altid, venlig og overbærende, tagende det hele som det, det var: en kedelig Fejltagelse.

Spillede jeg min Rolle godt? Eller anede Du, at der var noget bagved, noget, som skulde fordølges Dig? Følte Du, da jeg trykkede Dig i mine Arme, at min Lykke var større end jeg vilde tilstaa?

Laa der maaske en alt gennemskuende Underfundighed i dit Blik, da Du opdagede de nedbrændte Lys paa det endnu dækkede Bord og, med et bebrejdende Smil, sagde: »Nu er Du igen gaaet sent i Seng« . . .?

Og da jeg svarede: »Ja, jeg havde et paatrængende Arbejde at besørge«, var det da helt oprigtigt, helt uden Ondskab, Du henkastede: »Ja hvad andet skulde vel holde Dig oppe saalænge?«

LI.

Som Læserne vil have bemærket, er der nu endelig kommet lidt Fart i denne Beretning om min og Marias Kærlighed. Historien haster mod sin Afslutning, og Paranteser er næppe længer æstetisk tilraadelige.

Jeg tvinges dog til endnu et Holdt paa Vejen. Jeg ser for mig en Hoben spydigt vrissende og vrængende Ansigter, som jeg maa have fjærnede.

Det er de sidste Dages Hellige, Poesiens dunhagede Asketer og spekulative Grønskollinger. De betragter med ubeskrivelig Foragt denne Kollega, der paa ganske for-

ældet Vis digter om Kvinder og Kærlighed. Nej, saa forstaar de bedre en nutidsvarende Poesis Krav. De stiger paa langstrakte Adjektiver op til Stjærnerne, slaar en Passiar af med Vorherre og serverer deres himmelske Interviews i al den taagede Dybsindighed, som de kan presse ud af deres uklare Hoveder.

Det er Poesi, saa Enhver kan forstaa, at Poesi er noget andet end almindelig menneskelig Tale. Og det er Poeter med virkelig ædel Stræben, Poeter, som ikke mænger sig med noget saa ordinært som at fortælle om to, der elsker hinanden.

Disse unge Digtere har gjort den imponerende Opdagelse, at de er af et for fint Stof til at elske. Elskov fornedrer dem, bortvender deres Sind fra de høje Kald, tilsmudser deres jomfruelige Sjæle, som de tror Himlen slikker sig om Munden efter.

Lad dem blive i Stjærnerne, de Skrog, og dunste. Jordens smukke Piger savner dem ikke. Og kommer de en Dag luskende ned med deres Brynde — saaledes kaldes Kærlighed

i Stjærnerne —, saa vil selv den tarveligste Donna fra Smaagaderne lære dem, at der er mere digterisk Visdom at finde i to Pigeøjne end i samtlige Fiksstjærner.

. . . Hvorpaa jeg gaar videre med Maria.

LII.

Jeg føler mig bekymret paa Pulsen. Hvad fattes mig? Hvilke fremmede Vædsker har blandet sig i mit Blod og gjort det sygt? Der brænder Ild i mine Aarer, i mit Hoved jager Feberen. En evig Angst er over mig. Om Dagen lammer den al min Ævne, saa jeg timevis sidder ørkesløs og stirrer tomt frem for mig. Men om Natten, naar jeg sent er falden i Blund, lurer Angsten i mit Øre for pludselig at skræmme mig op, saa jeg vaagner med Skrig paa Læben.

Jeg skammer mig ved min Svaghed, og mindst af alt vilde jeg tilstaa den for Maria.

Maria trænger just til megen Støtte nu. Hun er ikke glad. For om faa Maaneder skal hun giftes med sin Bejler. Hun græd forleden, hun var hos mig. Jeg maatte gøre mig stærk og tale opmuntrende Ord til hende. Det var jo noget, vi vidste forlængst, at hun en skønne Dag skulde giftes. Min skæmtende, ligegyldige Ro faar ogsaa Marias Taarer til at standse. Hun giver mig Ret, hun spøger som jeg og siger, hun var et taabeligt Barn. Men da jeg ser Maria smile, sætter jeg Glasset, jeg holder i min Haand, saa fast paa Bordet, at det splintres i tusinde Fliser. Maria betragter mig forundret, men siger intet, og jeg ler højrøstet. Jeg frygter, hun har opdaget min Galskab, og tvinger mig til at være lystig som aldrig før. Forundringen viger ikke fra Marias Blik. Men da hun gaar, siger hun — jeg tør ikke spørge, om hun gør Nar —: »Hvor Du har været munter idag!«

Ja, jeg er gal. Jeg fejler legemligt intet. Min Puls, som jeg nøje prøver, slaar normalt.

Jeg spiser og drikker, jeg omgaas mine Venner, og de mærker intet. Mit Ansigt forraader ingen Smerte, mine Øjne er klare. Men i mine Aarer brænder Ild og der staar røde Flammer for mit Blik. Jeg er altid angst, og, naar Angsten stærkest krymper mit Hjærte, føler jeg Lyst til at dræbe. Véd Du, Maria, hvorfor jeg sidste Nat pludselig sprang op og tændte alle Lysene? Du havde nævnet hans Navn, og i Mørket krummede jeg min Haand over din Strube.

Men havde jeg *ham* under min Haand, mit Hjærte vilde kun fornemme Vellyst ved at høre hans Rallen og se hans Øjne dreje sig i hvid Dødskrampe.

LIII.

Jeg er gal af Skinsyge. Dog, hvorfor krybe i Skjul bag disse fejge Allemandsord? Afsindig var jeg før, da jeg med kold Beregning saá Maria forberede sig til at blive en Andens. Mine Øjne, der indbildte sig at være saa skarptskuende og kloge, blindedes af Hovmod. Jeg sad som en Gud, der ordner Skæbnen efter sin Behagelighed. Som Zeus, der, efter at have prøvet Alkmenes Dejlighed, med olympisk Uanfægtethed lægger hende i Amfitryons Arme og smilende velsigner deres Omfavnelse.

Stakkels Zeus, som aldrig kendte Skinsygens Unøjsomhed og hvis Gudeblod altid pulserede lige jævnt og lige lunkent. Du

sidder i din Himmel, Saligheden har Du forlængst sat til Livs. Nu fordøjer Du under ironiske Opstød.

Men for os andre er Vejen til Salighed: Beruselse. Og kun ved at storme den faar vi Adgang til Himlen.

Jeg er for første Gang i mit Liv klog. Jeg ser, at Lykken er ikke hist og her, ikke Nippedrik af mange Bægre. Lykken er ét Bæger tømt til sidste Draabe.

Sæt paa Rad hundred Pokaler, fyld dem med de fyrigste Vine. Jeg lader dem alle staa, mit Bæger hedder Maria. Hendes Kærlighed er min Vin, som jeg ikke skænker en Draabe bort af.

LIV.

Og hun skulde blive *hans!*

Al den Skønhed, jeg havde opelsket, skulde blomstre for ham. Hendes Smil lyse over hans Bord og gøre Hverdagen til Fest, hendes Kys smykke Søvnen for ham med søde Drømme, hendes unge Begejstring styrke hans Arbejde, al hendes Væsens Sødme og Ynde dufte i hans Hus som en evig Sommer.

Han skulde høre hende juble og græde, i hans Øren skulde hun hviske al sin Sorg og Lykke.

Til hvad Nytte lyve for mig selv? Jeg véd det jo, saadan vil det blive, naar hun først er hans. Hun siger vel nej, hun siger,

at aldrig, aldrig vil det blive mellem dem som mellem os. Hun tror sikkert selv, hun taler sandt. Men hun er ung og hun hader ham ikke. Hun vil ikke nægte ham hans Ægtemandsret. Og den Mand, til hvem en Kvinde hengiver sig, er en daarlig Makker, om han ikke hurtigt faar Ilden til at blusse. Siden kommer alt det andet af sig selv. Føler hun sig lykkelig i hans Arme, da udleverer hun ham sit hele Væsen, sin Taknemmelighed, sin Tillid og Fortrolighed.

De vil sidde sammen i Mørkningstimerne, hun paa hans Skød; han vil spørge hende om mig og hun vil forraade mig, fordi en Kvinde aldrig tilstaar den Mand, paa hvis Skød hun forelsket sidder, at hun har elsket en anden endnu højere. Hun vil fortælle om mig alt det onde og grimme, han ønsker at høre, hans Kys vil lokke det frem, og naar han stadig ikke er tilfreds, vil hun paalyve mig alle Verdens Skændigheder.

Men jeg gaar udenfor paa Gaden og ser Lyset i deres Stuer, følger dem fra Time til

Time, véd, at nu spiser de, nu sidder hun paa hans Skød i Dagligstuen, nu endelig slukkes Lyset . . . nu staar hun foran Spejlet og lægger sine nøgne Arme om hans Hals.

Og det skulde ske? Hun skulde blive hans? Han, som ikke ejer anden Ret til hende end den, jeg gav ham. Jeg skulde nu, nu jeg véd, hvor nødvendig hun er mig, skikkeligt bære hende til hans Hus? Plyndre mit eget for at gøre hans rigt.

Nej . . . Og dog. Tør jeg holde hende tilbage? Idag, ja. Men imorgen? . . . hvem kender sit Hjærte imorgen?

LV.

Thi imorgen, hvo véd da, om Trylleslottet staar der endnu? Idag er denne Kvinde Dig alt, Du synes, Livet uden hende har intet Værd. Du vil kæmpe og dræbe for at bevare hende. Alt Lys, al Glans, al Herlighed og Skønhed ser Du samlet i hendes Person. Hun er din Sol. Slukkes den, i samme Nu lukker Natten sig om Dig.

Men igaar, tænk paa igaar. Hvad var hun Dig da? En munter Adspredelse. En sød Elskerinde, sødere og kærere maaske end de andre. Men dog en Spøg kun, et Øjebliks Lyst, en flyvende Sommer.

Om Nogen den Gang havde sagt til Dig: Den Kvinde vil Du ofre dit Liv — Du havde let ham op i Ansigtet, Du havde svoret den mandhaftigste Ed paa, at ingen Tanke var fjærnere fra dit Sind.

Var hun da ikke ligesaa smuk og atraaværdig den Gang, ligesaa god og ligesaa forelsket?

Jo sikkert. Hun er den samme. Men dit Syn paa hende er forandret. Guld er Guld og har alle Dage været skønt at skue. Men først da man gav Guld Stempel som Penge, fik det sin høje Værdi. Og vælger man en Dag et andet Metal til Penge, synker Guldet tilbage til igen kun at være Øjenlyst.

Idag har Du stemplet Maria som Livets et og alt. Men tør Du lide paa, at Du ikke imorgen vurderer hende, som Du vurderede hende igaar: en munter Adspredelse, et Øjebliks Lyst, en flyvende Sommer?

Hvor er den sikre Prøve?

LVI.

Det er den sidste Nat, vor sidste Nat. Om faa Timer drager Maria til den fremmede By for at besøge en Tante. Og naar hun vender tilbage, er det for at holde Bryllup. Jeg ser hende ikke mere — hun er en anden Mands Hustru. Havde det været i gamle Dage, i Begyndelsen jeg kendte Maria, hendes Ægteskab havde saavist ikke skilt os. Det havde vel langt hellere opflammet min Erobrerlyst. Nu fristede Erobring og Bytte fra fremmed Strand mig ikke. Jeg vilde Ingens Lykke og Fred forstyrre. Min Lykketro, min Stolthed var brudt. Havde jeg end Lykken i

min Haand, jeg vovede ej at tro paa den, vovede ej at holde den fast.

. . . Natten sænkede sig over os. Saa højtidsfuldt stille der var. Haand i Haand laa vi, hver i sine Tanker, og stirrede ind i Mørket. Din lille varme Haand, Maria, den hvilede saa forsigtigt i min, rørte sig ikke, frygtede sagtens at bryde Stilheden. Jeg syntes, det var, som svævede vi sammen gennem Rummet, bares paa store tyste Vinger langt bort, langt op fra Savn og Smerte — ind i en Sfære, hvor det frygtløse Mørke og den drømmeløse Søvn hersker og hvor Tiden, ingen Timer har.

Vi laa længe saadan. Jeg véd det, fordi jeg flere Gange hørte et Kirkeurs Slag; jeg hørte Slagene, men havde ingen Fornemmelse af, at de meldte Tiden for os. Saa hørte jeg, langt borte fra, Marias Stemme. Den kom til mig som baaren paa den store Stilheds bløde Bølger. Hun sagde: »Saadan er det vist at være død.« Jeg syntes, jeg havde tænkt netop de samme Ord, og jeg svarede

— jeg kendte min Stemme, men den kom langvejs fra —: »Ja, saadan er Døden.« Og der var atter tyst en Stund. Jeg følte Marias Haand lukke sig fastere om min, mens vi svævende steg og steg. Saa hørte jeg igen Marias Stemme tale til mig: »Jeg vil gærne dø sammen med Dig.« Men jeg havde tænkt de samme Ord og jeg svarede: »Naar vi er trætte, vil vi dø sammen. Lover Du at komme, hvis jeg kalder?« Hendes Haand trykkede min til Svar. Og vi talte ikke mere, før det graa Dagslys brød ind i Natten og vakte os til smertefuld Forstaaelse af, at Afskedens Time var kommen.

— — Men i selvsamme Nat var det, at Babylon blev ødelagt.

LVII.

Maria er i den fremmede By. Og jeg er gaaet i Kloster. I mange Dage sætter jeg ikke min Fod paa Gaden. Hvad har jeg dér at gøre? Hun er der jo ikke. Jeg lukker mig inde i mine Stuer og klistrer en Seddel paa Entrédøren, at jeg er bortrejst. Jeg lyver ikke. Med hele min Sjæl har jeg fulgt hende.

Jeg hører de første Dage af og til Knirken og Knitren op ad mine Trapper; Lyden standser udenfor min Dør; saa knirker og knitrer det ned ad igen.

Men snart er der heller Ingen, som søger

mig. Man tror, jeg er borte, og Ingen spørger efter mig.

Jeg sidder i mine stille ensomme Stuer, hvor Marias Minde omsvæver mig, og jeg digter om Maria, som i denne Bog skrevet staar. Det er ingen kunstfærdigt ordnet Fortælling. Det er en Bunke løsrevne Blade af en Kærlighedshistorie, hvortil ikke kræves anden Kunst end den: at være forelsket. Det er en Bog om, hvordan *jeg* lærte den enfoldige og dog ikke saa letnemte Kunst.

LVIII.

Maria, Du hellige. Se en Synder ligger for din Fod og han begærer Dig ikke. Han, den fordum unøjsomme, atraar intet uden det at ligge for din Fod og stirre op i dit yndige Ansigt. Han, den bydende, beder, han, den lidet troende, sværger ved dit Navn.

Maria, Du, hvis Kærlighed skænker Alt, Du Gavernes uudtømmelige Kilde, blot at hvile ved din Fod og favne dit Blik er Rigdom.

Maria, Du jordisk ømme, Du himmelsk

rene, Du, hvis Sjæl stiger som en hvid Due af dit Legems Elskovsbrand — jeg takker Dig, at Du lærte mig den jordiske Kærligheds ujordiske Lyksalighed.

LIX.

Maria skriver mig et Brev fra den fremmede By.

»Min kære Ven. Staden her er meget stor og skøn. Den er rig paa herlige Kunstværker og smukt holdte Parker. Der er overalt et mylrende Folkeliv, Øjet opdager stadig nye Overraskelser. Her er ogsaa fuldt af Teatre og Koncertsale, og de straalende Konditorier frister lækkersultne Munde. Man er god imod mig, fører mig fra en Seværdighed til en anden og sender mig om Aftenen til de forskellige Skuespil.

Hvis Du bad mig om nærmere Redegørelse for mit Liv hernede, jeg kunde ikke med min bedste Vilje opfylde dit Ønske. Jeg ser en Mængde Mennesker og Ting glide mig forbi. Jeg husker intet af det altsammen. Jeg længes kun efter Aftenen, at jeg kan gaa til Sengs og være ene.

Saa ligger jeg ganske stille og prøver paa at leve om igen den sidste Nat, jeg var hos Dig.

Men der er saamegen Støj udenfor paa den store Bys Gader. Støjen stiger op til mig som Summen af en Folkehob i Oprør. Og gennem den truende Summen lyder ustandseligt hvinende Piskeslag paa Hesterygge og Kuskenes hidsende Skrig.

De første Aftener var jeg bange. Jeg følte Slagene helt ind i mit Hjærte og, skælvende, krøb jeg sammen under Tæppet. Men saa kom jeg til at tænke paa, at om det var Dig, der martrede mig til Døde, det vilde ingen Lidelse være. Jeg tog gærne Døden af din Haand.

Husker Du vor Samtale hin sidste Nat? Ser Du, hvad jeg den Gang lovede, det mente jeg. *Det* vilde jeg, Du skulde vide — inden vi skilles.«

LX.

Jeg staar paa Waggonens Platform. Jeg har staaet der hele Natten, svøbt i min Kappe. Jeg har set Aftenens Skygger fra Dalene krybe op ad Bjærgene, indtil alt var hyllet i Mørke. Nu lakker det mod Dag, et blegt Skær lysner i Horisonten; med stedse rappere Stempelslag, i Takt med mit Hjærte, haster Toget afsted mod den fremmede By.

Hvilken sælsom Uro har holdt mig vaagen den ganske Nat? Hvilke angstfulde Spørgsmaal er det, mit Hjærte søger Svar paa, mens jeg grublende stirrer ud i Mørket?

Jeg kan jo ikke tvivle om Marias Kærlighed, jeg tvivler ikke længer om min egen.

Dog drager jeg skælvende til Mødet. Thi mit angstfulde Spørgsmaal er dette: Vil vi mon ikke føle os fremmede for hinanden?

Den Maria, jeg rejser ud for at finde, er ikke Maria fra før. Det er ikke det hensynsløst forelskede Barn, der i gamle Dage lagde sig i mine Arme, ikke den muntre og altid beredte Elskerinde, min Erobring og mit Bytte, — det er vel baade det ene og det andet, men samtidig noget større og højere, det, som maaske altid var hendes Væsens Baggrund, det, jeg troede at fornemme de sidste Gange, vi var sammen, det, som, til Syvende og sidst, blev min ensomme Tilbedelses Madonnabilled.

Og hun, vil hun genkende mig? Jeg gør det jo næppe selv. Jeg vandt hende i Leg, jeg tog hende med Sværd i Haand. Alle Dage var det saa let en Dans, vi traadte. Og nu kommer jeg til hende med vaabenløs Alvor. Før gjaldt det en Dans, nu gælder det Livet. Før nøjedes jeg i rigt Overmod

med lidet, nu beder jeg i fattig Ydmyghed om Alt.

. . . Vi farer frem mod den dæmrende Morgen. Pludselig er det atter sort Nat: under buldrende Larm jager Toget gennem en Tunnel. Mørket stemmer mig for Brystet, det suser i mine Øren, og svimmel griber jeg om Platformens Gelænder. Jeg synes, denne Tunnel aldrig faar Ende, jeg famler mig frem for at naa ind i den lyse Waggon — da . . . hvilken Aabenbarelse! I den purpurne Himmelrand opstiger Solskiven, spreder sin gyldne Glorie vidt om, gyder dirrende Varmelys over fugtigt blinkende Græsdale og Kornskraaninger.

Skønne fagre Dag, med frydelig Tak knæler jeg for Dig, Du, som friede mig ud af min vaandefulde Nat og førte mig, med genfødt Tro, til Maria.

LXI.

Gensyns gyldne Sol over Bjærge, Gensyns tindrende Graad i stille Dale.

I undrende Betagelse staar vi overfor hinanden, véd ej Ord at finde, kan ikke spørge, ikke svare, kan kun synke i hinandens Arme og, jublende, grædende, i fælles Lyksalighed lovprise den opstigende Dag.

Var det virkelig ingen Drøm? Var det virkelig Dig og mig? Vi ser paa hinanden, vi ryster vantro paa Hovedet. Og dog, først nu synes vi, vi rigtigt kender hinanden. Thi det er jo vort Gensyns høje Under: vi mødes, som saa ofte tilforn vi mødtes i vor næppe

tilstaaede Længsels Lykkedrøm. Nu er Drømmen lyslevende.

Og Du dejlige lyslevende Pige, med Forklarelsens stille Lykke i dine skælmske Øjne, med Kvindens voksne Tænksomhed paa din Barne-Pande, Du lægger dine Arme om min Hals og Du siger: »Saa skete det da omsider, i den elvte Time, men ikke for sent, det, jeg aldrig ophørte at haabe. For det er jo sandt, ikke noget, Du imorgen fortryder, ikke noget, Du nu bilder Dig ind, fordi Du har længtes en Smule efter din Elskerinde?«

Jeg svarer: »Saavist som jeg altid hellere har sagt Dig for lidt end for meget, saavist elsker jeg Dig. Jeg elsker Dig i Lyst og i Nød, Hverdage og Festdage. Du er den, jeg vil dø med, men først vil jeg leve meget, meget længe med Dig. Javel har jeg længtes efter min yndige Elskerindes Kærtegn. Men mest har jeg længtes efter alt det andet, som ogsaa er Dig: dit trofaste Hjærte, din rene Tanke, din milde Tale, dit

lyse Smil, som er min Sol i Tvivlen, dit gode Haandtryk, som er min Styrke paa Vejen.«

Men da jeg siger Maria dette, græder hun, fordi hun forstaar, jeg taler sandt, og fordi hun er lykkelig.

LXII.

Der er En, som bagfra rykker mig i Ærmet. Jeg sidder med Maria paa Skødet og siger vredt: »Hvem vover at forstyrre?«

Men en Stemme hvisker: »Jeg kommer som Deputation fra Læserne. Deres Bog, som i Begyndelsen var frygtelig, er efterhaanden kommen ind paa et bedre Spor. Der er endogsaa nogle af os, som har faaet Taarer i Øjnene. Men nu er vi saa bange for, at den alligevel tilsidst skal skeje ud. For Guds Skyld: De vil da vel ægte Maria? Husk paa, De har taget hende fra hendes Bejler, som havde de agtværdigste Hensigter?«

Min strænge Censorinde, frygt ikke. Maria, siig den rare Dame, at hun uden Skrupler kan lade os ene.

LXIII.

Bispen staar foran Altret i sin Guldkjole og skinner omkap med Kandelabrene. De ærværdige Marmorstatuer i Nicherne er blevne vaskede, og ved Orglet sidder den højt bedagede Mester med Silkekalot paa Hovedet og Storkorset paa sit Bryst.

Stolestaderne er fyldte med Landets mest forelskede unge Piger og Mænd. De har Blomster i Hænderne, de sidder Par ved Par, de unge Piger med hvide Roser, de unge Mænd med røde. Alle stirrer de ned mod Indgangsdøren, hvor tolv venlige gamle Præster i sorte Fløjlskjoler staar opstillede, seks paa hver Side.

Saa begynder Mesteren at spille. Orgeltonerne bruser under de høje Hvælvinger. De unge Piger og Mænd rejser sig.

Den tunge Egetræsdør slaas op, et blændende Lys fylder Aabningen: dér staar Maria i sin hvide Brudekjole, ombølget af det lange Slør. En blussende Jomfru med nedslagne Blikke. Himmelsk Højhed, salig Lykke udstraaler fra hende.

Gennem Kirken gaar en beundrende Mumlen, Bispen ved Altret vender sig, sætter sine Briller paa, og da han ser, hvor yndig Maria er, iler han hende i Møde, bøjer sig for hende og fører hende ved Haanden til Altret.

De unge Piger og Mænd strøer deres Roser, de røde og de hvide, over hende, idet hun gaar forbi; nogle af Roserne bliver hængende i Sløret, og Maria smiler, da hun ser den blomstrede Kjole.

Men den gamle Mester er hørt op at spille, han bøjer sig ud over Orgelpulpiturets Ballustrade for at se Maria, og gennem Glug-

hullerne i Hvælvingerne kigger nysgærrige Engleansigter.

. . . Saa er Maria med det gamle og nye Testamentes Ord givet i min Haand, jeg fører hende ud, fulgt af Bispen og de tolv Præster samt alle de forelskede unge Par, mens den gamle Mester spiller med den ene Haand og vifter til os med den anden.

Udenfor holder Kareten med de hvide Heste for, og vi stiger op for at køre hjem til mig, hjem til os. Og saa begynder Klokkerne at kime.

LXIV.

Ja, kimer, alle Klokker! Jubler, alle Engle! En Sjæl er frelst.

Det var en saare forhærdet Sjæl, en Sjæl, der boltrede sig i Synd og kendte Anger end ikke af Navn.

Kimer af fuldt Bryst, Klokker! Jubler omkap, Engle! Det er en meget stor Synder, som frelst bæres hid.

Hvo var det, som frelste ham? Hvo er det, som bærer ham?

En skrøbelig Kvinde, ej uden Brøde og Brøst, men stærk ved sin Tro. Hendes Tro

bevarede hende selv og frelste omsider ham. Kimer! Jubler! Nu kommer hun med ham!

Hvi kommer han ikke alene? Hvi maa han bæres?

End er han svag, end vakler hans Fod. Men, baaren af hendes stærke Tro, vil han naa hid.

Ak nej! Nu daler han! Hun mægter ej at bære ham længer.

Lad Frydetonerne klinge, den svage Kvinde til Styrkelse. Og jubler ham, til Oplivelse, den Elskedes Navn i Møde.

Hvad hedder hun, den fromme Kvinde?

Maria er hendes høje Navn. Kimer det ud, synger det ud.

Se, han løfter sit Hoved. Hans Vilje faar Kraft. Nu stiger de, Haand i Haand. Men

tys! Han taler. Hvad siger den frelste Sjæl? Stille, Klokker, stille Engle. Lytter til de Ord, han sender ned over den syndefulde Jord.

Han nævner Marias Navn.

Deri gør han Ret. Men han taler fremdeles. Hørte I det? Lovsynger, Engle, kimer i Sky, Klokker. Han udtalte Forløsningens Ord:
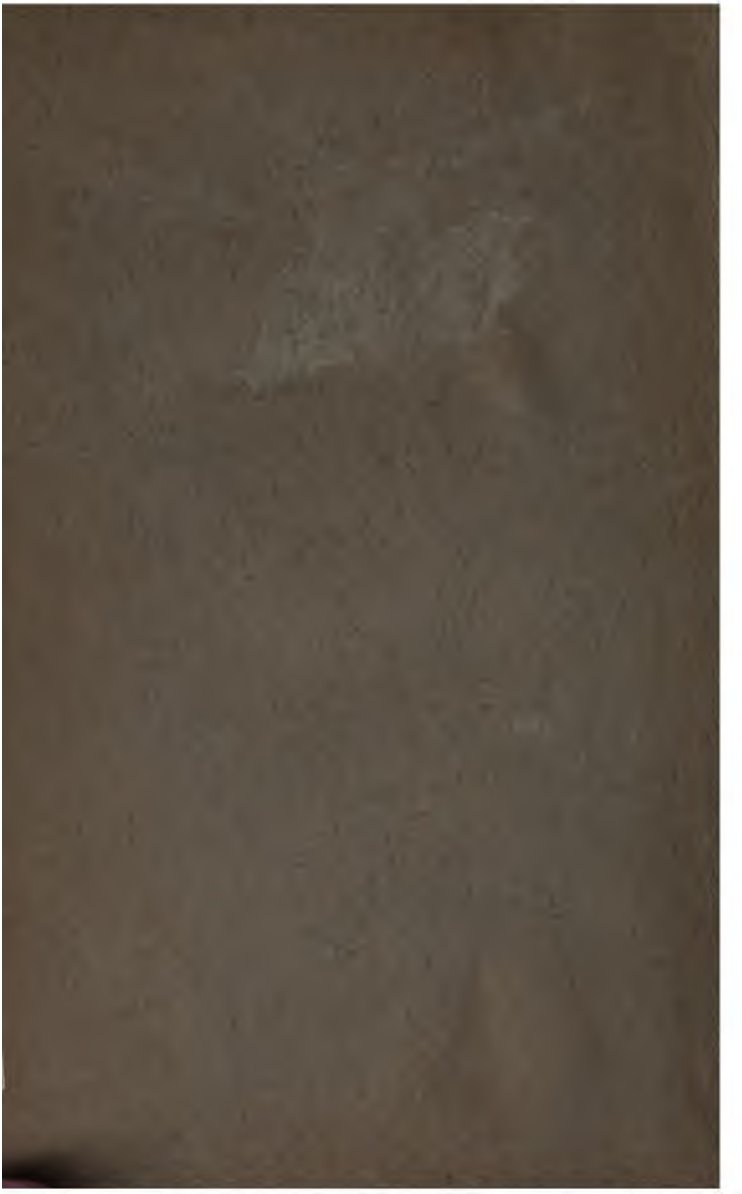
Gennem de Mange til Én!